

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25—	celo leto naprej . . . K 30—
pol leta 12—	za Ameriko in vse druge dežele . . . K 35—
četrt leta 6—50	
na mesec 2—30	

Vprašanjem glede inšertov se naj pošlji za odgovor dopisnice ali znakca. Upravištvu (spodaj, dvoristično levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 655.

Iskanje vseh dan sveder izvedenih medletja in pravilno. Inšerti veljajo: petdesetpet peti vira za enkrat po 20 vira, za dvakrat po 10 vira, za tretji ali večkrat po 10 vira. Pošte in zabavni vira 25 vira. Polne vira 30 vira. Pri večjih inšertih po dogovoru. Upravištvu naj se pošljejo napotnice, rednoscije, inšerti I. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vira.

Na planena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne opla. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

na dom dostavljen:	v upravištvu prejemani:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 12—
četrt leta 6—	četrt leta 5—50
na mesec 2—	na mesec 1—90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisni se ne vračajo. Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 10. novembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadska fronta generala konjenice nadvojvode Karla.

Zapadno od ceste čez prelaz Vulkan so ostali romunski napadi brezuspešni. Na obeh straneh doline Alute in jugozapadno od Predeal se pridobila zavezniške cete iznova tal, vrgle sovražnika v naskoku iz njegovih pozicij ter jih obdržale proti sovražnim protinapadom. Vjeli smo 185 mož in vplenili 4 strojne puške. Tudi v gorju Gyergyó je naš napad ugodno napredoval.

Armadska skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Pri Skrobovi se nemške čete na širini kakih 4 km naskočile več ruskih obrambnih črt in vrgle sovražnika preko nižine nazaj. Poleg velikih krvavih izgub so utrpeli Rusi 49 častnikov, 3360 mož, 27 strojnih pušk in 12 metal min.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Monitorji c. in hr. donavske flotije so vplenili pri Giurgiu 2 romunski vlačilni ladi, obloženi s petrolejem.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Na fronti ob Vojski stopnjavano sovražno artiljerijsko delovanje.

Namesnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 10. novembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Pri ugodnih izvidnih razmerah je bilo na mnogih točkah fronte obojestransko streljanje živahno. V pokrajini ob Sommi brezuspešni sovražni delni napadi pri Eaucourtu

L' Abbaye, pri Gueudecourt, pri Les Boeuissu in Pressoiru. Močne francoske sile so prodrle na obeh straneh Sahtyja. Zavrtili smo jih deloma v bližinskem boju.

Letalci so svoje podnevno živahno delovanje nadaljevali tudi v mesečini. V številnih bojih v zraku smo v celotni zbil 17 sovražnih letal, večino na obeh straneh Somme. Naše letalske flotije so obnovile svoje uspešne napade na koledvora, taborišča čet in municijska skladišča zlasti v prostoru med Peronnem in Amiensom.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Pod vodstvom generalmajorja v. Woyne so zajrile brandenburške čete in pešpik št. 401 v okolici Skrobove na širini kakih 4 km več ruskih obrambnih črt ter vrgle sovražnika nazaj preko prelaza Skrobove. Mi smo imeli majhne izgube, sovražnik pa je utrpel krvave žrtve ter izgubil na vseh 49 častnikov in 3360 mož. Plen znesla 27 strojnih pušk in 12 metal min. Tudi tu je Rus zopet doživel težak poraz.

Armadska fronta generala kavalerije nadvojvode Karla.

Naši napadi v gorju Gyergyó potekajo ugodno. Ozemlje, katero smo tekom bojev 4. novembra izgubili, smo skoraj popolnoma zopet pridobili. V odseku Predeal smo zopet napredovali zapadno od Azuge ter odbili romunske protinapade na obeh straneh ceste čez prelaz. Vjeli smo 185 mož in vplenili 4 strojne puške. Na obeh straneh Alute uspešni boji, v katerih se je poleg bavarske pehote in avstro - ogrskih gorskih čet posebno odlikovala tudi naša črna vojska.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Armadska skupina generalfeldmaršala von Mackensena.

Pri Giurgiu so vplenili monitorji dve romunski s petrolejem obloženi vlačilni ladi. Na fronti v Dobrudži nobenih bistvenih dogodkov.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Rusi zopet poraženi

Včerajšnje uradno poročilo nam prinaša poročilo o zmagi nemških čet pri Skrobovi. Severno od Pripiata ob važnem železniškem križišču Baranovičih so se vršili luti boji, v katerih je neka nemška pehotna divizija vzela več ruskih zaporednih pozicij ter prizadejala glasom dunajskih poročil sovražniku skoraj 10.000 mož izgub.

RUSKO URADNO POROČILO.

8. novembra. Zapadna fronta. Ob Stohodu v okolici Sitevičev in v okolici kolonije Ostrov smo zavrnili sovražne poskuse približati se našim pozicijam. V gozdnatih Karpatih zapadno od Tatarova se je vršil boj v zraku med nekimi našimi letalom in sovražnimi letalci. Naše letalo je bilo zbito. Pilot, podporočnik Lagentenski, je bil ubit, stanje opazovalca, podčastnika Vajemana, je brezupno. Južno od Dorne Vatre so naše čete v pokrajini zapadno in južno od gore La Montela zopet prodrle ter despele tam do doline Bistrice od Bilberja do Helle.

8. novembra. Zapadna fronta. V odseku Holostovice-Dubje (Jugo - zapadno od Brodov) so izvršili sovražni oddelki, močni 50 do 200 mož, ponoči izvidne sunke. S svojim ognjem smo ovirali sovražniške poskuse, izkopati v bližini vasi Svistelniki strelske jareke. V pokrajini vzhodno od Kirlibabe je neki naš bataljon napadel sovražnika, ki se je držal pred našimi pozicijami. Sovražnik je hotel naš sunek zadržati ter postavil dva topa v nekrto pozicijo, katera pa je naš ogenj storil hitro nezmogoča za boj. Naši hrabri vojaški so zasledovali vrženega sovražnika, vdrl v neki jarek, vjeli nad 100 mož, med njimi enega častnika, in vplenili 2 strojne puške in eno metalno bomb. Južno od Dorne Vatre, v dolinah rek Bor in Szeke in Putne, smo uspešno nadaljevali svoja podvzeta. Tu smo vplenili v dveh dneh 7 strojnih pušk in vjeli 15 častnikov in nad 800 mož.

Poljaki na Ruskem in poljsko kraljestvo.

Petrograd, 9. novembra. (Kor. urad.) Petrogradska brzojavna agen-

tura poroča: Vsi člani dume, tako ruski, kakor poljski, so sprejeli od Avstro - Ogrske in Nemčije izdani manifest glede oživitve Poljske z živahnim nesoglasjem. Na zborovanju »Slovanskega dobrotniteljnega društva« v Petrogradu je bila po toplem pozdravu navzočih Poljakov in Rusov sprejeta resolucija, ki označuje korak Avstro - Ogrske in Nemčije enostavno kot izzivanje.

Bavarski kralj pri našem prestolonasledniku.

Dunaj, 9. novembra. (Kor. urad.) Kralj Ludvik Bavarski je obiskal te dni nadvojvodo Karla Franca Jožefa v glavnem stanu. Ceste, mesta so bile polne vesele množice, ki je kralja z burnimi ovacijami pozdravljala. Prestolonaslednik je spremljal kralja v njegov glavni stan. Opoldne se je vršil pri nadvojvodi diner. Zvečer je kralj nadaljeval potovanje.

Boji z Romuni.

Protiofenziva naših in nemških čet v odseku pri Tölgyesu je bila vseskozi uspešna. Rusko - romunske sile se umikajo proti meji nazaj in so izgubile vse, kar so zadnje dni vsled svoje premoči dosegle.

Na sedmograški južni fronti prodirajo naši koraki za korakom. Premakati jim je najlutejši odpor sovražnika. Kakor poudarjajo vojaški strokovnjaki, je romunska armada popolnoma nanovo grupirana, med romunske čete, ki so bile po porazih pri Sibinju in Braševu jako demoralizirane, so uvrščeni ruski polki artiljerije in preskrbljene z novo municijo in francoski ter japonski častniki so prevzeli vodstvo tehničnih čet. Popolna reorganizacija je romunski armadi omogočila, da se našem pritisku precej uspešno upira in da dobivajo boji polagoma značaj pozicijske vojne.

Iz Dobrudže ne prihajajo nič novega. Umik naših bolgarskih sprednjih vojev v bližini nobenih večjih taktičnih posledic. Ententni listi znova poudarjajo, da se je pričela v Dobrudži velikopotezna rusko-romunska ofenziva na fronti, ki poteka približno 45 kilometrov severno od črte Črnava - Konstanca. Mackensen se drži v defenzivi.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

9. novembra. Romunska fronta. V raznih odsekih donavske fronte artiljerijski in infanterijski ogenj. Neka nemška stotnija je izvršila, podpirana od skupine avstro - ogrskih monitorjev, na levem bregu nasproti zapadnemu otoku kanala Belen majhen pohod ter prisilila obrambo ob obrežju v beg. Stotnija se je z vjetimi in enim vozom municije vrnila.

10. novembra. Romunska fronta. Ob Donavi v raznih odsekih artiljerijski in infanterijski ogenj. Avstro-ogrski monitorji so vplenili pri Giurgiu 2 romunski vlačilni ladi, od katerih je imela ena 600 ton petroleja. V Dobrudži ničesar važnega. Pri mostu pri Crnivodi je prisilila naša artiljerija enote, ki so sunile na levi breg Donave, da so se umakile proti postaji Dunarej. Ob obali Črnega morja mir. Iz izpovedi nekega Rusa z ruskega dreadnoughta »Imperatrice Maria« izhaja z gotovostjo, da je bil ta dreadnought vsled eksplozije mine pri Sulini (otoki Feodosia) potopljen.

ROMUNSKO URADNO POROČILO.

8. novembra. Severna in severo - zapadna fronta. Na zapadni moldavski fronti ničesar novega. V dolini Buzeu pri Tabla Buttiju, Bratoči in Predelutu artiljerijsko delovanje. V dolini Prahova silno obstreljevanje. Zavrnili smo sovražni infanterijski napad. Na ostali fronti je položaj neizpremenjen. — Južna fronta. Ob Donavi artiljerijski ogenj in ogenj pušk. V Dobrudži smo prodrli proti jugu. Sovražni hidroplani so napadli Sulino. Eno letalo smo zbili in vplenili. Letalca in opazovalca smo vjeli.

Rusko uradno poročilo.

7. novembra. Romunska fronta. Iz Sedmograške ni novih poročil. Na fronti ob Donavi je položaj neizpremenjen. Konstatiralo se je, da Bolgari sistematično požigajo romunske vasi.

8. novembra. V smeri na Predeal in Olto trajajo sovražni napadi. Vzhodno od reke Ite je pričel sovražnik, ko je dobil ojačenja, z ofenzivo. — Donavska fronta. Ničesar važnega.

LISTEK.

Plačilo.

Spisal Maksimov.

Obiskal sem ga v njegovi podstrešni sobici, kamor se je preselil zadnje čase.

To je bil prav tak stan, kakršnega je imel pred mnogimi leti tam doli v primorskem mestu, kjer sva se seznanila kot sošolca. Pri njem smo se chajali ob važnih prilikah na posvete, ki jim je navadno »predsedoval« on, naš »filozof«. Nihče mu ni rekel drugače. Bil je tudi svoje vrste človek. Z desetico v žepu je že vriskal in s kosom suhega kruha se je zadovoljil za celi dan. S kratko pipico v astih sem ga našel navadno v tistih časih v oni podstrešni sobi, sedečega na zaboji, pred njim pa večji zaboj, ki mu je služil kot miza. Namesto prta je imel na zaboj prilepljen časopisni papir. To je bila poleg stare postelje vsa njegova oprava. Boljše si v svojem ubožtvu ni mogel privoščiti.

Kolikokrat sva sedela v tej sobici in sanjala sanje bodočnosti. Tadele proti večeru, ko se je potapljala

zlata solnčna krogla za morskno gladino in so se kopali beli vrhovi naših gor v večerni zarji sva imela čas in sanjala sva:

Prvi: »Kako bo lepo ko zapustimo za vedno to gnezdo in se povrnemo v naše gorske kraje uresničevati ideale življenja...«

Drugi: »In se čez leta in leta snidemo ter položimo drug pred druge račune in načrte naše bodočnosti. — Kako si sejal, brate? Vidim tvoje jasno čelo in vedro srce. To mi je priča...«

Tako smo sanjali takrat. Bili smo dozorevajoči otroci, prehajajoči iz sanj v realnost.

Danes sem ga obiskal po dolgih dvajsetih letih.

Potrkal sem na vrata njegove sobice in vstopil. Prav tak se mi je zazdel v tem hipu kot prejšnje čase. Le naočnike je imel in nrbet se mu je upognil. Vstal je s stola in stopil mi je naproti.

»Kako s teboj brate?«

»Tako, tako. — Ti si prvi, ki me obiščeš... Sedil.«

In sedla sva.

»Kako živiš? Čul sem, da so te penzionirali prezgodaj in da si se umaknil senčaj v mesto.«

»Tako je. Penzionirali so me posli, dasiravno imam še moč, da bi delal. Saj veš, kakšen sem bil in kakšen sem ostal. Govoril sem vedno to, kar mislim, zato so me vedno preganjali. Dolgo časa so me lovili, zavijali moje besede in tehtali moja dejanja. A niso me mogli vidi, da bi ne-premišljeno govoril in delal.«

Trudil sem se in pomagaj ljudem z vsemi svojimi močmi, da sem slednjič opešal. Bolehal sem dolgo časa in bil začasnno vpokojen. To se je vleklo in ker službe le nisem mogel nastopiti, so mi začeli namigavati, naj prosim za pokoj. Saj veš, bali so se mojega nesebičnega delovanja. Stori bi bil to že prej, a zabranjevali so mi oziri na družino. Otroci so rasti in potrebovali vedno več. Od ljudi, ki sem jim žrtvoval svojo mladost, telesne in duševne moči, sem često v dobi svojega dopusta čul žalne besede: »Lahko bi še služil, pa se je pogospodil pri nas. Zdaj moramo plačevati dva za enega.« Tako so govorili med seboj — prav kakor so bili naučeni.

To me je takorekoč ujezilo in umaknil sem se. Ker je ravno izbruhnil svetovni požar, sem odšel s svojo družino v mesto.

Sedaj sem tam kot sem bil pred tridesetimi leti, ko smo študirali tam

doli ob morju. Ravno tako sobico so mi preskrbeli na stara leta za ves trud in samozatajevanje mladostnih in moških let.

Vedno sem sanjal: Na stara leta si kupim hišico v bližini mesta, okrog nje bo moral biti vrt in tam bom užival pokoj. Z ženo bova tam gospodarila kakor v svojem kraljestvu, o praznikih in svečanih dneh pa naju pridejo obiskat otroci. Cele zimske večere sva delala z ženo načrte kako lepo jih bova vzgojila in navezala z ljubeznijo nase.

Tudi to me je razočaralo. Otroci niso več taki kot v nedolžni mladosti. Starejši hčeri mi že očitata, ker jih nisem boljše preskrbel...

Prijatelji se je odkašljaj in čez nekaj časa zopet nadaljeval: »Tako je, moj dragi tovariš mladosti! Družba, družba! Ti moderni ljudje! Glej, celo oni, ki smo jih imeli v prejšnjih časih za pametne, danes nore. Moja žena — to povem samo tebi — vodi klub našem ubožtvu hčere na izprehode, jim kupuje moderne klobuke in prozorne nogavice. Upri sem se temu v začetku, a bili so takoj vsi proti meni. Padale so besede, ki so mi uničile možnost obrambe. Umaknil sem se jim. Oni stanujejo spodaj, jaz tu gori v tej sobi, kjer smo imeli v prejšnjih časih shrambena živila. Da-

nes ne rabimo prostora za take namene.

Kam plovemo? Jaz tega ne umem več! Kako plitva je bila vsa človeška kultura. Danes je pokazala vso svojo nagoto. Par modnih cunj vzame mnogim vso pamet. Zenskam pa so svitile sablice vzele se tisto malo razuma, ki so ga nekdaj imele. Zenske študirajo noč in dan mode, otroci politizirajo namesto da bi se učili, moški pa so postali — kar jih ni v vojaški suknji — sami trgovci z živili in odirajo svoje »sodržavljane. Čas brezobzirnosti.«

Videl sem, da prijatelja muči gorvorenje. Zopet se je odkašljaj in se zagledal skozi okno po svetlih strelah, bliščočih se v žarkih zahajajočega solnca.

Z žalostjo v srcu sem se poslovil od njega.

Kako krivična si usoda! Mnogim, ki niso vredni, da bi živeli, de-liš vse dobroto tega sveta, temu sišomaku, kviško hrepenečemu in z zlatim srcem pa ne privoščiš niti mirnega večera življenja. Trideset let je služil blaginji človeštva, a danes ko so mu opešale moči, živi slabši, kakor v ubožnici. O demovina, demovina!

Nadvojvodinja Zita pri ranjenih.

Nadvojvodinja Zita, prestolonaslednikova soproga, je obiskala te dni bolnišnice za južno-vzhodno fronto, tako v Koložu, Bistrici, Borogrundu in Naszodu. Prišla je tudi v bolnišnice prav blizu fronte ter se ni strašila težavnega potovanja, da s svojo navzočnostjo lajša ranjenim vojakom gorje.

Odmor na laški fronti.

Milanski listi naznanjajo, da odmor na kraški fronti bo le kratek ter da se bo ofenziva nadaljevala z močjo, kakor doslej. Izredna poraba vojnega materiala zahteva od časa do časa odmore, da se stanje izpopolni. Treba je tudi četam, ki se bore z živim sovražnikom ob neizmerno težkih razmerah, dati počitka. Listi poročajo dalje, da dohajajo na fronto nepretrgoma nove čete, dostavljajo pa tudi, da vrhovni poveljnik na Gorškem je vojvoda d' Aosta. — Na to, da tudi ogromne izgube silijo Italijane k odmorom, so pozabili milanski listi.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

9. novembra. Vzdolž vse fronte artiljerijske akcije, katere je oviralo slabo vreme. Na Krasu, blizu kote 291, južno-vzhodno hriba Pečinke, smo našli od sovražnika zapuščeno baterijo 3 možnarjev po 150 milimetrov z bogato municijo. Skupno število sovražniške v zadnji ofenzivi odvzetih komadov je naraslo na 20, med temi 13 srednjega kalibra. Sovražna letala so metala bombe pri Tržiču. Eden mrtev, nekaj ranjenih.

Težavna pot v Trstu.

Bern, 10. novembra. Polkovnik Failler piše v »Journal de Geneve«: Italijani niso napravili nikakega koraka proti Trstu, čeprav so izvršili največje napore. Da morejo doseči Trst, se morajo Italijani na vsak način polastiti Krasa. Njihove armade morejo napredovati samo, ako iz Vipavske doline ali z obrežja pridejo na Kras. Deveta soška bitka je končala za nje brez rezultata. Avstriji so se med kraškimi skalami izborna branila in so preprečili Italijanom prodiranje.

50.000 italijanskih vojakov žrtvovanih za par sto metrov prostora.

Budimpešta, 9. novembra. »Pesti Naplo« prinaša iz Kostanjevice podrobnosti o deveti soški bitki. Glede obseznosti in števila čet se računa, da bitka za eno najbolj krvavih bitk ob Soči. Italijani so žrtvovali 50.000 mož in si prisvojili samo pri Lokvič par sto metrov prostora. Naši statistiki na fronti so izračunali, da bodo Italijani, ako bodo tako nadaljevali, točno 4 kilometre pred Trstom žrtvovali svojega poslednjega moža.

Učinek naše artiljerije na Krasu.

Lugano, 10. novembra. (Kor. ur.) Poročila italijanskih listov s fronte opisujejo dan na dan ogromen učinek avstro-ogrsko artiljerije na italijanske pozicije na južnem Krasu in poudarjajo, da je bilo potreba največje poživljenosti in napora, da so jih obdržali in se tako ni izjalovilo italijanskih sunek v sredni kraški zoni. »Corriere della sera« ponovno hvali odlično delovanje avstro-ogrskih letalcev v drznem rekognosciranju in ofenzivi.

Italijanska in francoska letala nad Istro.

Rim, 9. novembra. (Kor. ur.) Mornariško ministertvo priobčuje nastopno poročilo: Dne 7. novembra popoldne so izvršile skupine italijanskih in francoskih letal ofenzivno požigovanje nad sovražno obalo. S koristnimi rezultati so bile vržene bombe na letalska poslopja v Poreču in na plavalne reči za vojaško porabo v pristanišču Novega grada za-

Domovini.

O, domovina, tebe se opleta
ljubezen moja, tebi le sem vdan!
Kar zna telo, tebi le sem vdan!
ves tebi sem do smrti darovan!

Bodočnosti se zarja ti obeta,
po slunjske blage sem prepeljal,
močan ...

Ob bratu brat stojimo brez trepeta,
v srcu gre volja, levja sila v dlan!

O, vstani, pridi, doba zaželjena,
Nič več pekla! ... Na zemlji bodi
rafi

Od naše si krvi nam posvečena!

In ko objame slave te sijal,
takrat ostane želja mi še ena:
Ti vase sprejmi me — pokoj mi
daj!

E. Gauci

sihrane. Vsa naša letala so se vrnila nepeškovana kljub močnemu ognju obrambnih naprav in kljub protinapadu s strani sovražnih pomorskih letal. Sovražna pomorska letala so vrgla brez uspeha nekaj bomb na naše torpedne čolne, ki so se tudi nepoškodovani vrnili na svojo bazo. (Sklicujemo se na uradno armadno poročilo z dne 8. novembra.)

Novi vpoklici v Italijo.

Rim, 10. novembra. (Kor. urad.) Uradni list razglasi odlok, s katerim je poklicana tretja kategorija letnika 1878. na 15. novembra pod zastavo.

Italijanski parlament.

Lugano, 10. novembra. »Popolo d' Italia« poroča, da bo italijanski parlament odprt 1. decembra. Socijalisti ponovno svoj predlog za takojšnji sklep premirja in bodo na sploh razvijali hudo opozicijo. Tudi Giolitti se udeležil zasedanja, ali v debato ne poseže.

Novi davki v Italiji.

Rim, 10. novembra. (Kor. urad.) Kraljevski namestnik je podpisal nekaj fiskalnih naredb, ki imajo dati na leto skupno 200 milijonov lir. Obdačijo se dobiči industrijalcev in trgovcev in tudi vsi, ki so oproščeni vojaške službe.

Boji na morju.

Italijansko poročilo o dogodkih zadnjih dni na morju in naš odgovor

Dunaj, 9. novembra. (Kor. urad.) Agencija Stefani je razširila sledeče poročilo italijanskega mornariškega ministertva: V noči od 16. na 17. oktobra je neki avstrijski podvodnik poskušal torpedirati neki naš s četami nakrcan parnik. Naše torpedovke, ki so spremljale parnik, so ga takoj razkrile in odločno napadle. Podvodnik in ena torpedovka sta se potopila, dočim je zamogel parnik nepoškodovan dospeti v določeno pristanišče. Posadka torpedovke je bila večji del rešena. Vjeli smo dva oficirja in 11 mož posadke sovražnega podvodnika. V noči od 1. na 2. novembra se je našim torpedovkam, potem ko so prodirle skozi mine in trdne obrambne naprave kanala pri Fazani in Pulju, posrečilo prodreti do kraja, kjer je običajno zasidran del avstro-ogrškega brodograja. Dva torpoda sta bila spuščena proti neki veliki avstrijski enoti. Dognano je bilo, da sta oba običajna v varstvenih mrežah ladje. Tekom dveh ur sta ostali naši torpedovki v manj kakor stometrski razdalji od utrdbe močnejše puljske trdnjave in sta se oddaljili šele potem, ko sta izvršili težko nalogo. Številni, močni žarometi so zaman preiskovali obzorje in morje in baterije so otvorile močen, toda brezuspešen ogenj. V noči 3. novembra so naše torpedovke potopile velik avstrijski parnik, ki je bil zasidran v Draču pod zaščito min. Proti sovražnim torpedovkam, ki so prešle v napad, so izvršili naši protinapad, pri čemer so se morale sovražne enote umakniti, dočim so se naše vrtnile dobro ohranjene v domače pristanišče. Zjutraj dne 5. novembra so se pojavili trije sovražni rušilci pred St. Elpidio a Mare in pričeli obstreljevati obal. Okolpni vlak, ki je hitro pridrdral, je napravil konec topovskemu delovanju in prisilil »sovražne enote, da so se umaknile. Dva rušilca sta bila zadeta in je bilo mogoče opaziti, kako se je eden njiju nagnil na stran in se oddaljil s pomočjo drugih. Noben strel nasprotnika ni imel uspeha. Zasebnim hišam je bila povzročena neznatna škoda, en železniški nastavljenec je bil lahko ranjen.

K temu se s pristojne strani pripominja: Resničnost prvega poročila o potopitvi enega naših podvodnikov ni mogoče konfirirati. Dejstvo je, da se en podvodnik od omenjenih dveh ni več vrnil; glasom zanesljivih poročil sta bila njegov poveljnik, poročnik linjske ladje Orest vitez Zopa, in drugi častnik, fregatni poročnik Pavel Meixner, prepeljana kot vietnika v Solun. Ali se je z našim podvodnikom na italijanski strani potopila le ena torpedovka, je treba pričakati, ker so bila doslej vsa italijanska brodograja poročila, kolikor jih je mogoče kontrolirati, sestavljena v duhu tamkaj izdanega gesla, da je tudi lagati domoljubna dolžnost. V noči na 2. t. m. se je nekemu italijanskemu motornemu čolnu posrečilo s sovražnim vredno drznostjo in spretnostjo prodreti v Fazanski kanal in izstreliti proti eni tamkaj ležečih ladij dva torpoda, ne da bi bil dosežen tudi najmanjši uspeh. Vseled telefon-skega nesporazumjenja v neki obrežni utrdbi, ni bil niti obsvetljen, niti obstreljevan in je zamogel tako ubežati. Oba torpoda sta bila hitro pobrana iz morja in vojska ni imela nobenega ostrežnega opozorila.

Da je več torpedovk prodrla v Fazanski kanal in da bi dospele kakor utrdbi take bitve, kakor navedeno, da bi bile obsvetljene od žarnic in obstreljevalne od baterij, je domoljubna izmišljotina. V noči na 4. t. m. so sovražni motorni čolni, kolikor je bilo opaženo, spustili v pristanišče Drač tri torpode; dva sta eksplozirala, ne da bi napravila najmanjšo škodo. Motorne čolne so pregnale naše baterije na kopnem, nakar so sovražni rušilci daleč z morja izstrelili par salv v neznani smeri z neznanim učinkom. Vse drugo, posebno potopitev nekega parnika v pristanišču, napad in umik naših torpedovk, spada v poglavje domoljubne dolžnosti. Zjutraj dne 5. novembra so tri naše torpedovke — ne rušilci — obstreljevale neko tovarni podobno poslopje pri St. Elpidio a Mare in se oddaljile, potem ko so isto razrušile. Na potu proti severu so izmenjale kmalu nato par strelav z nekim okolpnim vlakom, ki je bil zadet dvakrat, dozdevno brez posebnega učinka. Torpedovke niso bile niti najmanj zadete. Nasprotno domnevanje o dveh zadetih ladjah, katerih ena se je nagnila in se oddaljila s pomočjo drugih, je domoljubna domišljija.

Potopljene ladje.

Potopljeni so bili francoski parnik »Mogador«, švedski parnik »Tulang« pred Havrom.

Potopljene so bile te - le ladje: Angleška parnika »Sheldrake« (2697 ton) in »Synnside«, italijanski parnik »Savio« in grška jadrnica »Atlant«. Norveška ladja »Fouland« je bila potopljena.

Poštni parnik »Gromingen« Regentes« iz Vlissinga je bil odpeljan v Zeebrügge.

Bitka za Bitolj.

Oficijozni bolgarski »Echo de Bulgarie« piše o bojih za Bitolj: General Sarraill je imel prav, ko je hvalil hrabrost srbskih čet, saj se zadnji Srbi žrtvujejo šimeri. Mnogo tisoč jih je poginilo za osvoboditev nekaterih gričev in vasi. Skoraj ne bo nqbenega več, da bi zopet zavojeval in vzpostavil Srbijo. Makedonska fronta je imela eno samo ranljivo točko, ono južno od Bitolje. Sarraill in Srbi so tam storili vse, kar jim je bilo mogoče; edini rezultat pa je bil popolno izmučenje Srbov in polom političnih načrtov entente na Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

9. novembra. Makedonska fronta. Razen navadnega artiljerijskega ognja in bojev patrolničesar pomembnega. — Dobrudža. Slabotni spopadi med eksponiranimi oddelki. Ob obali Črnega morja mir.

10. novembra. Makedonska fronta. Južno jezera Prespe je naša kavalerija zavrnila napad dveh sovražnih stotnij. Na vsej fronti od jezera Prespe do izliva Strume za nas ugodne praske med patroljami in običajni artiljerijski ogenj, ki je bil v loku Črne sicer živahniji, od časa do časa pa je popustil. Naša artiljerija je provzročila z učinkovitim ognjem več eksplozij med sovražnimi baterijami, katere je obstreljevala. Napadi sovražnih infanterij v vaseh Rahovo in Barakli Džuma so bili z lahkoto zavrnjeni. Na obali Egejskega morja mir.

Radoslavovi anekdosijski načrti.

Sofija, 9. novembra. (Kor. urad.) »Utro« poroča: Na včerajšnjem zborovanju vladnih poslancev je dejal ministrski predsednik Radoslavov med drugim: Splošni položaj je zelo razvobjiv. Dogodki na bojiščih se razvijajo tako, da je v bodoče smatrati za izključeno, da bi mogle nastati odločilne spremembe v prilogi ententi. Centralne države so si sveste svoje zmage in vojna se bo končala morda brez mirovne konference. Vsa ozemlja, za katera je krvavel bolgarski vojak, bodo ostala bolgarska.

Turška vojna.

TURSKO URADNO POROČILO.

8. novembra. Kavkaška fronta. Za nas ugodne praske. Nekemu armenskemu izvidnemu oddelku, ki se je skušal približati našim pozicijam, smo odrezali zvezo. Oddelci smo uničili razen 4 mož, ki smo jih žive vjeli. Na ostalih frontah nobenega pomembnega dogodka.

9. novembra. V provinciji Azrbeican smo potisnili nazaj sovražnika, ki je poskusil dne 3. novembra napasti našo v Sektan ležečo četo.

Arabika neodvisna.

Ruski zunanji svet je bil baže obveščen, da se je Arabija proglasila za neodvisno.

Zapadno bojišče.

Letala nad flandrsko obalo.

Berolin, 10. novembra. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča: V noči na 10. november so sovražna letala brezuspešno napadla z bombami Ostende in Zeebrügge. Tekom napada smo prisilili neko angleško letalo, da se je spustilo na tla ter smo je vplenili. Letalca, angleškega častnika, smo vjeli. Dne 10. novembra zjutraj je napadel neki nemški bojni aeroplan med Newportom in Dunquom dva angleška dvokrovnika tipa Short, zbil enega ter prisilil drugega v beg. Popoldne so zadeli trije naši aeroplani pri Ostendu ob premočno angleško aeroplansko flotiljo. Po daljšem boju v zraku smo sovražnika potisnili v stran. Lastna letala so bila le neznatno poškodovana ter so se vsa vrnila.

Francosko vojno posojilo.

Finančni minister je naznanil zbornici, da je dalo francosko vojno posojilo 11.360 milijonov frankov.

Pred lakoto na Angleškem.

London, 7. novembra. (Kor. ur.) Cene za pšenično moko in kruh so nadalje poskočile. Domneva se, da bo pridelovanje pšenice zaradi pomanjkanja delavnih sil še bolj nazadovalo. Tudi cene za oves, koruzo in krmila so poskočile. Cene za krompir so zaradi uvoza nekoliko padle. Vendar piše poročevalec »Daily News«: Položaj je resen, da, vzbujajo skrbi. Neki drugi poročevalec piše iz Lincolnshira: Če bo trajala vojna še eno zimo, potem je lakota neizogibna.

Asquith o miru.

Angleški ministrski predsednik Asquith je imel velik govor, v katerem je med drugim rekel, da so se izjalovila vsa upanja Angležev na mladoturško gibanje in če se bo dovolilo, da ostane Turčija v Evropi, bo samo agent in vazal Nemčije. Skliceval se je na Armence, češ, da jih Turki koljejo, Nemčija pa to vda-eno gleda, če že ne z odobravanjem. Dalje je Asquith rekel, da obvlada angleško brodogradnja vsa pota, po katerih bi mogla Nemčija dobivati zaloge in išče vedno odločitve na morju. Slaveč angleško armado za njeno delovanje v titanskih bojih ob Sommi, v Solun, v Egiptu, v Mezopotamiji in v vzhodni Afriki, je poudarjal, da so Francozi v 14 dneh uničili ves uspeh velikanskega osem mesečnega napora Nemčije pri Verdunu. Italija se bliža trajno in sigurno Trstu, Rusija izpolnjuje z nezmanjšano silo svojo kolosalno nalogo. Romuni zaslužijo posebno priznanje in hvaležnost za sijajno in pogumno vzdrževanje fronte. Srbi igrajo važno vlogo; nikdar niso častnejše posvečevali nepremagljive lastnosti svojega plemena. Tudi Portugalska ima svoj delež na skupni stvari. V Solun smo šli s francoskimi zavezniki s privojenjem grške vlade kot prijatelji Srbije in Grške. Vse odredbe, storjene na Grškem, imajo namen, prepričati, da bi bile Atene središče nemških spletak. Za Venizelosa imamo srčne simpatije. Sečanja vojna je vojna za osvoboditev malih držav. Kako naj Grška v takem boju ostane na strani? — Ne delajmo si o svojih sovražnikih nikakih iluzij. Veliki so kot organizatorji in neutrudni so tudi na drugih poljih. Zlasti se trudijo, da bi ustvarili nesoglasje v četverozvezi in dobili nevtrelce na svojo stran. Tako razširjajo v nevtrelnih deželah vest, da hočejo četverozvezne države po vojni postaviti zid proti nevtrelni trgovini. To je otročje in po vojni bodo četverozvezne države obnovile v nevtrelci industrija in finančne zveze. Dalje se centralne države v vseh vojskujočih se državah trudijo, pridobiti javno mnenje za separatni mir. Tako razširjajo na Angleškem vest, da hoče Nemčija popustiti Belgijo in plačati odškodnino, da bi se ustvarila podlaga miru. Dolžni smo obnoviti Srbijo v njene neodvisnosti, a nihče se ni namignil, da hoče Nemčija tej želji ugoditi. Brez zadržka izjavljamo, da se bomo zavezniški za skupno stvar in da je zmagal bistven pogoj za trajen mir. Glede Rusije postopa nemška propaganda ravno nasprotno. Tam popisujejo nas za tisoč sil, ki hoče preprečiti separatni in splošen mir. Ki posoja denar za oteravne obresti in dala zmanjšanje in drugimi potrošili nam velikanske dobičke. Mir si želimo, a le pod pogojem, da ta vojna ne bo zastoj bojevana. O kakem separatnem miru ni govora, mir pa naj pride prej ali pozneje, mora biti

tak, da bo trdna podlaga za varstvo slobod, za svobodo Evrope in bodočo svobodo sveta.

Debata o miru v nemškem državnozbornem odseku.

Berolin, 10. novembra. (Kor. ur.) V glavnem odseku državnega zbora je govoril za državnim kancelijerjem zastopnik centroma.

Pozdravil je izjavo državnega kancelerja, da se hoče Nemčija udeležiti zveze držav za ohranitev miru in da je pripravljena, stopiti na čelo te zveze.

Pozdravil je nadalje proklamacijo glede Poliske kot velikodušen sklep, ki daje Poljski priliko, da se prikloni zapadu namesto vzhodu, pri tem pa se lahko svobodno razvija. Samo ob sebi umevno je, da mora Poljska predvsem služiti našim interesom, boljše varstvu meje. Ista načela morajo biti merodajna tudi glede Belgije. Če ponavlja državni kancelier, da ni nikdar zahteval aneksije Belgije, je treba vendar za to skrbeti, da Belgija ne bo nikdar tvorila vpadnih vrat v Nemčijo. Belgija mora ostati politično, vojaško in gospodarsko v rokah Nemčije.

Neki narodno-liberalni govornik je izvajal: Če smo bili kljub svoji od državnega kancelerja dokazani mirovni politiki proti svoji volji zapleteni v vojno, se moramo vendar zavaruovati z boljšimi mejami. Dvomljivo pa je, ali je pametno že sedaj, izreči, da se definitivno odgovemo temu ali onemu. Njegov govor potrjuje, da se ne more več vrniti položaj, kakršen je bil pred vojno. Imeti moramo realne garancije, da ne bo Belgija mostišče za angleške načrte na kontinentu.

Tudi zastopnik napredne ljudske stranke je izrazil zadovoljnost svoje stranke, da se določijo mednarodni mirovni pogoji. Noče raziskavati, ali je Grey resno ponudil roko za mir. Pokazati pa moramo, da vsaj mi resno govorimo o njegovih mislih. Govornik pozdravlja obljubo državnega kancelerja, da hoče sodelovati pri zagotovitvi miru, toda Greyevi nazori ne nudijo podlage za svetovni mir. Njegova stranka ni zavzemala nikdar stališča, da je treba Belgijo anektirati in tega tudi sedaj ne želi. Toda Belgija ne sme služiti angleškemu stremljenju po moči na kontinentu. Angleški vpliv se mora nemškemu vplivu v prilog omejiti.

Govornik socialnih demokratov je izvajal, da državni kancelier ni nikdar zahteval aneksije Belgije, da pa Belgiji tudi ne gre, nalagati nečastnih pogojev, ki ovirajo sporazum. Državni interesi ne zahtevajo, da obdrži Nemčija Belgijo vojaško, politično in gospodarsko v rokah. Zeli, da bi državni kancelier še preko današnjih izjav naglašal miroljubnost Nemčije. Potem bodo sovražni narodi dali svojim vladam krivdo za nadaljevanje vojne.

Podobno je izvajal zastopnik konservativcev. Grey namerava s svojo zvezo Nemčijo politično izolirati in vojaško uničiti ter gospodarsko bojkotirati. Belgija mora služiti Nemčiji tudi za utrditev njene sile na morju. Tudi Francoski nasproti se Nemčija ne more odpovedati vsem zahtevam.

Govornik nemške delavne skupnosti je izjavil, da bi ne bilo nikdar miru, če bi hotela Nemčija napraviti iz Belgije vazalsko državo.

Zastopnik državne stranke se je izrekel tudi proti aneksiji, toda za garancije, da ne bo treba tekom par let novih žrtv.

Neki poljski član komisije se je izrekel proti vsaki aneksiji.

MIROVNI POGOJI ENTENTE.

»Daily Chronicle« poroča, da so zavezniški pripravljene, objaviti svoje mirovne pogoje.

»Kölnische Zeitung« priobčuje zaupna sporočila nekega svojega so-trudnika, ki baje pozna mnenja francoskih državnikov. Glasom teh sporočil zahtevajo Francozi Alzacijo in Lotaringijo, izpraznenje severne Francoske in Belgije in vojne odškodnine. V izjavah se kaže veliko nezaupanje napram Angliji.

Angleški vojni cilj.

Carson je v angleški zbornici izjavil, da je angleško ljudstvo nezadovoljno, ker Anglija še ni dosegla edinega svojega vojnega cilja, uničiti Prusko in nemško vmešavanje v angleško trgovino.

Stürmer o separatnem miru.

Švicarski listi poročajo: Ministrski predsednik Stürmer je postal kon-

donskemu ruskemu poslaniku brzojavko, v kateri poudarja, da je on in z njim vsa Rusija solidarna z izjavo Lloyd Georgea in sira E. Greya, da se mora vojna brez presledka nadaljevati tako dolgo, da bo cilj ententnih držav dosežen.

Italijanske nevtralistične stranke za dostojen mir.

Rimski dopisnik »Tempsa« poroča, da je delovanje italijanskih nevtralističnih strank za mir vedno obsežnejše. Te stranke poudarjajo, da Nemci ne zasledujejo več imperijalistične politike, zato se jih ni treba več bati. Človeško klanje nima nobenega cilja, zato treba skleniti dostojen mir. Dandanašnji ni več cesar Viljem sovraženik človeštva, ampak Lloyd George, ki se hoče vojskovati do porušenja centralnih držav. Italija pa ne bi smela mešati se tu vmes, ker bi se centralni državi strahovito maščevali.

Wilson izvoljen.

Woodrow Wilson je zmagal, ameriški narod se je po svoji večini izrekel za politični program dosedanjega predsednika, program, ki ga vsebujejo besede: »Prosperity and Peace«, blaginja in mir.

Zdelo se je že, da ima republikanski kandidat Hughes večino in prve vesti so se glasile, da je Hughes izvoljen. Negotovost je trajala več dni. Pozabili ne smemo, da se 7. novembra ni vršila volitev predsednika samega, temveč je volitev elektorjev, volilnih mož, in da je vsled tega jako težavno konstatirati, kateri kandidat ima v elektorskem zboru zagotovljeno večino, zlasti ker je bila razlika republikanskih in demokratičnih glasov zelo neznatna.

Zopetna izvolitev Wilsona za predsednika Združenih držav pomenja v glavnem nadaljevanje dosedanje ameriške zunanje politike. — Prezreti pa pri tem tudi ni dveh momentov: republikanska stranka, katere imperijalistični interesi se nahajajo v gotovem nasprotju z Wilsonovo politiko, je izšla iz volilnega boja brezdvomno konzolidirana in močnejša, kar se bo morda pokazalo tudi v zbornici in v senatu, ki sta bila 7. novembra takisto na novič izvoljena; na drugi strani pa bo imel Wilson po svoji drugi izvolitvi prostesje roke. V dobi prvega predsedništva je moral vsako svoje dejanje presojati tudi s stališča svoje zopetne kandidature in to tem bolj, čim bolj so se bližale volitve. V tretji Wilson v zmislu stare tradicije ne sme več kandidirati. Zato bo tekom svoje druge predsedniške dobe od javnega mnenja popolnoma neodvisen. S tem seveda ni rečeno, da bi postala Wilsonova politika napram centralnim državam prijaznejša — s srcem bosta Amerika in njen predsednik vedno na strani entente.

New York, 9. novembra. (Kor. urad.) Wilson je izvoljen.

* **New York, 9. novembra,** ob 4. zjutraj. (Kor. urad.) Reuter. Štiriindvajset ur potem, ko so smatrali ameriški listi vseh strank izvolitev Hughesa za gotovo, je bil položaj še vedno neodločen. Na obeh straneh vlada veliko razburjenje. Obe stranki zahtevata zmago za sebe. »Associated Press« je izklesala včeraj moč v volilnem kolegiju, kakor bo stala. Naračunala je za Wilsona 232, za Hughesa 239 glasov, dočim je bilo 60 glasov 8 držav dvomljivih.

London, 9. novembra. (Kor. ur.) Reuter. »Times« poroča iz Novega Jorka: Republikanci so vsled izida volitev zelo presenečeni, ker je Hughes na vzvodu dobil v mnogih državah večino. Wilsonova zmaga na zapadu je napravila veliko senzacijo. Ta zmaga ni posledica delavskih in ženskih glasov, temveč demokratiškega volilnega gelsa: »Prosperity and Peace« — blaginja in mir, in ne zaupanja napram finančnim interesom, ki jih zastopa Hughes po mnenju zapadnih volilcev. »Daily News« javlja iz Novega Jorka, da so bili nemški glasovi enakomerno razdeljeni med Wilsona in Hughesa. Hughes je podlegel v Milwaukeeju in St. Louisu, kjer je nemštvo posebno močno, v Novej Jorku pa je dobil tisoče nemških dosedanjih demokratičnih glasov.

Iz nevtralistnih držav.

Nova nota entente Grški.

Lugano, 10. novembra. »Corriere della Sera« poroča: Angleški in francoski poslanik sta izročila grški vladi novo noto, kateri se pripisuje velik pomen. O vsebini note se čuva popolna tajnost.

Nemška in Norveška.

Christiania, 9. novembra. (Kor. urad.) Norveški brzojavni urad po-

roča: O vsebini norveškega odgovora Nemčiji še ni ničesar znanega. List »Verdensgang« piše: Samo ob sebi umevno, se razmerje med Nemčijo in Norveško v preteklem razdobju, ko so se vršila pogajanja, ni izpremenilo. Šele v trenutku, ko je bil norveški odgovor izročen, bi se mogla izvršiti kakšna izprememba v tem ali onem smislu. List pravi, da je treba mirno čakati, kako se bodo dogodki razvijali.

Prepoved izvoza iz Švedske.

Iz Stockholma poročajo, da je prepovedan izvoz živih živali ter živalskih in vegetabilskih konserv iz Švedske.

Ententa in Švica.

Iz Dunaja poročajo, da so Francoska, Anglija in Italija izročile švicarskemu zveznemu svetu skupno noto, v kateri zahtevajo, da prizna Švica v švicarsko - nemški trgovinski pogodbi priznavana načela tudi ententi. Ker prepoveduje Nemčija Švici delati za zavzemnike s stroji, ki vsebujejo nemški material, naj se Nemčiji ne dobavlja noben fabrikat, za katerega izgotovitev je treba pri strojih olja iz ententnih držav.

Razne politične vesti.

Državni zbor in delegacije. Nemški politični krogi pričakujejo, da začne ministrski predsednik dr. Körber v kratkem pogajanja s strankami zaradi sklicanja parlamenta. Poslanska zbornica bo baje sklicana koncem februarja ali začetkom marca, da izvoli delegacijo. Zasedanje delegacij utegne biti daljše, med tem pa bo vlada poskušala zediniti stranke na določen program za delovanje državnega zbora. Nameravano je tudi, podaljšati veljavnost državno-zbornih mandatov, ki ugasnejo dne 11. junija 1917.

Ministrski predsednik o sklicanju parlamenta. V četrtek sta se zglasila pri ministrskem predsedniku dr. Körberju predsednika obeh zbornic ter ga prosila za odstranitev v poslopu državnega zbora nastanjene vojaške bolnišnice. Ministrski predsednik je objubil, da bo to željo upšteval, pristavil pa je, da smatra odstranitev le za administrativen ukrep, kateremu se ne sme pripisovati političnega značaja in ga spravljati v zvezo z vprašanjem sklicanja državnega zbora. Posebej je dr. Körber še poudaril, da ima vlada sedaj dovolj opravka z aprotivlačnimi zadevami. Predno bo misliti na sklicanje državnega zbora, se bodo morala vršiti še jako temeljita in skrbna pogajanja s strankami. Parlamentarni krogi menijo, da z eventualnim sklicanjem parlamenta ni računati pred februarjem ali marcem. Povrh potečejo v juniju 1917 tudi mandati državnih poslancev.

Nemške zahteve. Nemški poslanci so v skupnem zborovanju zastopnikov Nationalverbanda, krščansko - socialne stranke in dunajskega rotovža dne 9. novembra sprejeli na predlog poslanca dr. Grossa resolucijo, ki pravi: Nemški meščanski poslanci vztrajajo neomajno pri svojih zahtevah glede preureditve Avstrije, zlasti zahtevajo čim ožje gospodarsko in vojaško združenje z Nemčijo, ureditev jezikovnega vprašanja, uvedbo nemščine kot državnega jezika, eksempcijo Galicije, katere poslanci naj se iz državnega zbora izločijo. Nemški poslanci pričakujejo, da bo nova vlada takoj ukrenila vse, da ustreže tem zahtevam, ki v enaki meri odgovarjajo interesom države in nemškega naroda! Izvoljen je bil končno poseben odsek, v katerem se nahajajo poleg nemških radikalcev Pacherja, Wolfa, Freisslerja, Steinwenderja, Grossa i. dr. tudi župan Weisskirchner, baron Fuchs in princ Lichtenstein. (Glej članek o posledicah avtonomije v Galiciji.)

Ukrajinci in Galicija. Prva posledica velike avtonomije, ki je napovedana za Galicijo, je tesnejše združenje obeh ukrajinskih (maloruskih) strank. Oba poslanska kluba ukrajinskih strank sta sklenila, da se razideta in da ustanove ukrajinski poslanci in člani gosposke zbornice na podlagi stroge solidarnosti osnovano parlamentarno združitev. Ta sklep je že uresničen in novi klub je ustanovljen. Predsednik mu je prof. Romančuk. Klub je tudi že sklenil, da izda oklic na ukrajinski narod s pozivom, naj se narod tesno združi s svojimi poslanci za narodno obrambo. Klubu je pristopil tudi socialno-demokratični poslanec Wityk.

Hrvatski sabor se sestane dne 14. decembra h kratkemu zasedanju. Zimska sesija budimpeštanskega parlamenta se prične dne 7. decembra.

Za avstrijskega veleposlanika v Washingtonu je bil imenovan dosedanj poslanik v Sofiji grof Tarnowski, rodom Poljak.

K vprašanju Italijanskega poslanstva v Parizu. Diplomatični zastopnik Italije v Kajiru, marchese Calvago Raggi, je dospel v Rim. Italijanski listi menijo, da je izbran za poslanika v Londonu radi poznanja italijanskih in angleških kolonijalnih problemov in da pride v Pariz za poslanika sedanjih londonskih poslancev marchese Imperiali.

Italijanska zletišna hrabrostna svetinja za ruskega carja. Iz Rima poroča korespondenčni urad 9. novembra: Po sporočilu Agenzie Stefani, sta izročila italijanski poslanik v Petrogradu, marchese Carloti in italijanski general Romei dne 6. novembra carju povodno obletnico, odkar je prevzel vrhovno armadno poveljstvo. Italijansko zlato hrabrostno svetinjo. General Romei je izročil generaloma Aleksejevu in Brusilovu velike italijanske redove.

Davek za samce na Pruskem. Pruska vlada namerava uvesti poseben davek za samce. Zastopnik pruskega notranjega ministrstva je izjavil, da mora biti ta davek najmanj tako visok, kakor izdatki oženjenih za enega ali dva otroka.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Gosp. dr. Karel Lušina, bivši c. kr. okrajni glavar na Krku, sedaj referent pri tržaškem namestništvu, je odlikovan s križem II. razreda z vojno dekoracijo za zasluge, ki si jih je stekel v korist Rdečega križa.

Dr. Cesciutti sindaco v Gorici. Poročajo se je svoj čas, da je italijanska vojaška oblast imenovala za župana v Gorici bivšega goriskega podžupana dr. Cesciuttija. Potem se je vest demantirala. Sedaj pa čujemo, da se je bil neki tovarnar obrnil na gorški municipij z vprašanjem, kako je z njegovo tovarno, ali je poškodovana ali ne, in da je dobil odgovor od municipija. Podpisan je bil: sindaco Cesciutti.

Prošnje za sprejem v konvikt. Oziroma kurz za slovenske srednješolce v Kromerizu. Interesirani krogi se opozarjajo, da je prošnje za sprejem v kurz, oziroma konvikt za slovenske srednješolce v Kromerizu vlagati tekom 14 dni pri pristojnem okrajnem glavarstvu, oziroma policijski oblasti bivališča. Priloženi morata biti zadnji dve šolski spričevali s potrebnimi podatki, iz katerih se razvidi upravičenost prošnje. Politične okrajne oblasti predlagajo prošnje neposredno c. kr. namestništvu v Brnu, ki ima glede sprejema odločilno besedo.

Poziv. Županstva evakuiranih krajev se nujno vabijo, da sporoče svoje naslove, ker leži tu mnogo važnih zavarovalnih listin dotičnih občanov. Vojnozavarovalni oddelek v Postojni.

Občinski zastop v Nabrežini je razpuščen in je vodstvo občinskih poslov do sestave novega občinskega sveta poverjeno upravnim komisijam osmih članov z gosp. Ivanom Caharjico kot predsednikom.

Vrtovin. »vrt od vina«, je mala vipavska občina na levi strani doline iz Gorice proti Ajdovščini. Malo navzgor, da je prav za trto. Okoli 700 prebivalcev šteje, okoli 130 hišnih števil. Vinogradniki prebivajo tod. Ko so osnovali bralno in pevsko društvo, so mu dali ime »Vinograd«. Tudi v Vrtovin, blizu Ajdovščine že, priletavajo italijanske granate in gonijo ljudi z rodnih grude. Ali po teh krajih vztrajajo še vedno, umaknili bi se samo na ukaz. Pošta za Vrtovin je v Črniču, kjer je, kakor znano, tudi še vse doma.

Gradišče — sv. Božidar. Gradiškovci tudi kot begunci niso pozabili svojega zaobljubljenega praznika sv. Božidarja. Dne 9. t. m. so ga slovensko praznovali v Jablanici pri Istiji s posebno mašo. Skoro vsi begunci Gradiškovci, ki bivajo v litijem okraju — med njimi je tudi njih gosp. učitelj in podžupan Jakob Rojic — so prihiteli istega dne v imenovano vasico ter skoro popolnoma napolnili domačo lepo cerkev. V cerkev je pa privabilo lepo pritrkovanje v zvoniku tudi prijazne in gostoljubne domačine. Slovesno mašo je opravil g. dekan iz Šmartnega. Med božjo službo je govoril tako sočutno in tolažljivo, da je vse ihtelo po cerkvi. Sploh je gospod dekan zelo prijazen in dobrohoten gradiškimi beguncem. Pri maši so peli gradiški pevci. Cerkevnege opravila sta se udeležili tudi šolska in društvena zastava iz Gradišča, čegar društva je bil ustanovitelj pevec Simon Gregorčič. Kdo bi bil mislil pred nekaj leti pri razvijanju zastave, da jo bode čez nekaj let Italijan zapodil kot begunko iz lepega Gradišča v taje domovje?

Popoldne so se Gradiškovci prosto zabavali in si želeli povratka v svoje lepo vas na Goriskem.

Pogreb letalskega oficirja Gustava Klingsa se je vršil v Trstu v četrtek. Udeležba pri pogrebu je bila jako velika, toliko od strani vojaških in civilnih oblasti, kakor tudi od strani tržaškega ljudstva. Truplo so položili k večnemu počitku v družinsko grobnico pri Sv. Ani.

Zaplemba premoženja veletržca in veleposelnika v Cervinjanu Petra Sarcinellija je odredila tržaška deželna sodnija, ker je osumljen zločinu veleizdaje po § 58 c. d. z. Zaplemba zadeva tudi premoženje njegove žene Ide.

Zaplemba premoženja dveh bivših tržaških mestnih svetovalcev. Tržaška deželna sodnija je odredila zaplembi imetja dveh bivših tržaških mestnih svetovalcev Karla Banellija ter Adolfa Morda, ker je opravičen sum proti njima, da sta zagrešila zločin proti vojni sili države v smislu § 327 voj. kaz. zak.

Trst. V Trstu so prodajali dne 9. novembra goveje meso prednje dele s priklado 4 K 80 vin. kilogram, zadnje dele 6 K 40 vin.; koštrunovo meso prednje dele s priklado 6 K, zadnje dele s priklado 6 K 80 vin.

Iz srbskega vjetništva v Italijo so bili pripeljani nadalje: Jakob Vitez z Goriskega, rojen 1874; Anton Velikonja od Sv. Mihaela; Alojzij Ušaj iz Gorice, rojen 1877; Josip Trpin iz Gorice, rojen 1877; Ivan Trčelj iz Branice, rojen 1886; Anton Tomšič iz Sovodenj, rojen 1879.

Pomožni odbor za begunce z juga v Gradcu je imel od svojega početka 1. avgusta 1915 do konca septembra 1916 10.871 K 10 vin. dohodkov, 9747 K 79 vin. izdatkov. — V istem času je napravil odbor 2417 vlog razne vrste za begunce, tako glede raznih podpor, premestitev, dovoljenj itd.

Gimnazijski tečaj z nemškim učnim jezikom v Opatiji. Vest, da se ustanovi v Opatiji nemška gimnazija, se potrjuje. Otvori se v najkrajšem času prvi razred nemške realne gimnazije. Vpisovanje se vrši dne 13. in 14. novembra v nemški ljudski in meščanski šoli. »Tagespost« pravi, da se tako izpolnjuje želja opatijskih Nemcev in da je storjen prvi korak za napravo, pomembno za nadaljnji razvitek opatijskega zdravilišča.

V Buzetu v Istri je po razpustu občinskega zastopa vodstvo občinskih poslov poverjeno učitelju Kazimiru Radeju.

Enotno istrsko vino. Poročajo, da je istrska aprovizacijska komisija iz rekviriranega vina napravila s posrečnim mešanjem raznih vrst enoten tip istrskega vina in da je tako pričakovati boljšega odjemanja istrskega vina.

Dalmacija. Pri Visu je morje vrglo na suho veliko ribo, neke vrste kitov. Dolga je 7 metrov in pol, debela štiri. Kakor se sodi, jo je ubila mina. Ribo so razkomadili in dobili iz nje tri kvintale olja. — Padel je na bojišču praporščak A. Stračić, pravnik iz Murtera. — Tudi v Zadru so čuli ob zadnji ofenzivi močno grmenje topov s primorskega bojišča. — V Zadru nimajo vina, ker so agentje tujih vinskih tvrdk pokupili gotovo več vinskih pridelek zadrške občine; plačevali so hektoliter do 250 K. K občinskemu upravitelju je šlo odposlanstvo in zaprosilo, naj se poskusi, da ostane Zadru potrebna količina vina. — Škof dr. Marčelić v Dubrovniku je pozval svojo duhovščino potom posebne okrožnice, naj skrbi, da bo njena zemlja in zemlja cerkve povsodi skrbno obdelana. — V Splitu se je osnovalo »društvo gospa za varstvo otrok«. — Deželna sodnija v Zadru je odredila zaplembi premoženja Bože Bečirja iz Grblja v svrhu pokritja štete, storjene državi z izdajskim činom, radi katerega je Bečir obojen na 12 let težke ječe. — Okrajna sodnija v Dubrovniku je odredila na predlog oskrbnika prodajo vseh premoženj razpuščenih društev: dubrovniške hrvatske čitalnice, srbske Zore, hrvatskega Sokola, hrvatske občinske glasbe, mestne glasbe, delavskega društva, Gabinetto di letture, Società operaia, Unione sportiva. — Ljudska kuhinja v Zadru je razdelila v oktobru juhe in polente 70.540 porcij, brezplačno 10.980. — Krompirja je došlo v Dalmacijo zopet te dni 500 vagonov, vsa skupaj pride 2000 vagonov. Vsa zaloga se takoj razdeli med občinstvo. — »Smotra Dalmatinska«, uradni list, je izšla iz namestništvene tiskarne v novi obliki. Naslov je bil poprej hrvatski in italijanski enako velik, sedaj pa je velik naslov »Smotra Dalmatinska«, v oklepaju je

z malimi črkami italijanski naslov »La Rassegna Dalmata«.

Pokojsnine za vdove in sirote reških padlih junakov. Ravnatelj magistrata na Reki Dardi je izdelal načrt za pokojnine vdovam in sirotam padlih ali pogrešanih Rečanov. Sredstva se bodo dobila iz novih davkov na kinematografe, okna in reklame. Načrt je finančni odsek mestnega sveta odobril z malimi izpremembami.

Reka ima, kakor razvidno iz županovega govora k proračunu v zadnji seji mestnega sveta, primanjkljaja 2.800.000 kron. Primanjkljaj pripisuje okolnosti, ker je uprava mestnih davščin leta 1914. imela 1 milijon kron dohodkov, tekočega leta pa so se znižali na 800.000 K, za prihodnje leto se jih obeta komaj polovica letošnjega zneska. Vzrokov je še več, tako znaša podpora ljudski kuhinji s strani mesta 200.000 K. Na pokritje jo mogoče misliti šele po vojni.

Kje se nahaja družina Valentin Šušmelj iz Ravnice pri Gorici, županstvo Grgar. Pojasnila prosi Valentin Komelj, Trebnje, Hrib 6, Dolensko.

Kdo vé kaj? Išče se Anton Mask, po domače Rod, iz Bilj pri Gorici, o katerem ni od časa evakuacije omenjene občine nobenega glasu več. Kdor bi kaj vedel, naj izvoli poročiti na naslov: Ciril Mask, k. k. Landwehrmarodenhaus št. 40, Admont.

Dnevne vesti.

Odlikovanje. Črnovojniški zdravnik v Ljubljani g. dr. A. Praunseis je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Padel je med 3. in 4. novembrom t. l. na tirolski fronti gospod Anton Lazar v starosti 20 let. Časten spomin junaku!

Z bojne črte ob Soči nam pišejo: Redek slučaj sem doživel 4. t. m. Našel sem namreč tik za bojno črto popolnoma zrele rdeče jagode! To je bilo prav blizu Sv. Katarine. Slovenski vojniki naše baterije pošiljajo vsem čitateljem lista prirčne pozdrave: Rado Miklič, Ljubljana; Anton Oschlag iz Celja, Hotko; Anton iz Brežic, Luka Novak iz Kamnika.

S tirolske fronte nam pišejo: Podpisani se spominjajo pri polnih skladah polente ter kozarčin pristnega Tirolca kranjskih deklet ter prijateljev in znancev ter pošiljajo istim najsrčnejše pozdrave: Hinko Kapun, ognjčar; Rudolf Brunček, predstrellec, Slavko Grčar, rač. podčastnik, iz Kranja; Franc Škrli, knežak; Franc Dežman, Podhomec; Ivan Silar, predstrellec, Bitnje pri Kranju; Ivan Čermelj, Dobravlje (Ajdovščina).

Od slovenskih častnikov, ki so se nahajali kot vojni vjetniki v Tjumenju, smo prejeli z dne 22. septembra obvestilo, da jih je bilo 27 premeščenih v Taro, v sibirski guberniji Toholsk. Njih imena so: nadporočnik Košnik, nadp. Peršl, poročnik Riglar, poročnik dr. Močič, poročnik Kadunc, praporščak Sedej, praporščak Turk, kadet Lulik, kadet Gabrovšek, kadet Jankovič, kadet Pless, kadet Možina, kadet Koutny, kadet dr. Šmid, kadet Supančič, kadet de Gleria, kadet Pirkovič, kadet Šušteršič, poročnik, por. Šenk, kadet Horvatič, por. Trtnik, kad. Soss, med. Zamida, med. Lovšin, prap. dr. Stelč, kad. dr. Basaj in prap. Prezeli. Njih naslov je Taro, gub. Tobolsk, Sibirija.

Kranjska deželna banka sprejema že sedaj predprijave za V. avstrijsko vojno posojilo, ki bo razpisano v najkrajšem času, in daje vsa tozadevna pojasnila.

Češka industrijalna banka prevzema podpise na novo vojno posojilo, kakor je razvidno iz oglasa, priobčenega v današnji številki našega lista.

Svarilo. Iz raznih pojavov se da sklepati, da se v inozemstvu živahno deluje na to, da se zapelje v naši oblasti nahajajoče se vojne vjetnike k pobegu. Ker je s pobegom vojnih vjetnikov združena velika nevarnost in velika škoda za lastno armado, se občinstvo pozivlja k sodelovanju, da se vseh vojnih vjetnikov prepreči s tem, da takoj naznanijo sumljive osebe ali pojave ter da prime osebe, o katerih sumi, da so pobegli vojni vjetniki. Kdor pa beg vojnih vjetnikov podpira ali opusti preprečenju ali ga ne nananzi, je kriv hudodelstva proti vojni moči in se vojaško sodno strogo kaznuje. Vsakogar se tedaj svari, pobegle vojne vjetnike pod streho jemati ali jim s hrano, pokazanjem poti, z obleko ali na drug način pomagati. Ker v posluževanju

pobegli vojni vjetniki čisto civilne oblike, se radi ogiba težkih zakonskih posledic vsakomur priporoča najskrajnejša previdnost pri občevarjanju s tujimi osebam.

— **Omišljanje cenzure.** Deputacija graškega časnikarskega društva »Concordia« je bila te dni pri ministrskemu predsedniku in pri raznih ministrih, da jim izroči resolucije društva proti cenzuri itd. Pri teh avdijencah se je deputacija prepričala, da bodo prepisi za cenzuro omiljeni.

— **Desetletnica smrti Simon Gregorčiča.** Dne 24. novembra bo preteklo 10 let, kar je umrl pesnik Simon Gregorčič. Ni treba poudarjati, kako velike vrednosti so Simon Gregorčičeve poezije za slovenski narod, spominjati se pa moramo pesnika Gregorčiča ob njegovi smrti 10letnici še posebno zaradi tega, ker igrajo njegove poezije prav zdaj, ko se borimo s smrtnim avstrijskim sovražnikom — z verolomnim Lahom — vevažno, preroško vlogo. Zato je c. kr. mestni šolski svet v svoji zadnji seji na predlog nadučitelja Jakob Dimnika sklenil, da se ta Gregorčičeva obletnica praznuje v mestnih šolah s primernimi deklaracijami iz Gregorčičevih poezij (n. pr. »Soči«, »Odlikovanje« itd.) in s primernimi naglami, ki jim naj bo snov vzeta iz Gregorčičevega življenja ali iz njegovih poezij.

— **Prekoračen tretji milijon.** Kakor čitamo v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša«, je zbirka slovenskega učiteljskega »Rdeči križ«, vojna posojila in druge vojnopomožne stvari prekoračila že tretji milijon. Denarni uspeh tega patriotičnega dela slovenskega učiteljskega v dobi vojne do danes znaša že 3.248.264 K 24 v. To je pač res najlepši dokaz patriotičnega navdušenja in požrtvovalnosti slovenskega učiteljskega, ki daje s takim delom dober vzgled naši mladini in jamstvo za boljšo bodočnost Avstrije.

— **Vsposobilnostne izpite za splošne in meščanske šole** so napravili v Ljubljani pod predstvom deželnega šolskega nadzornika vladnega svetnika dr. Beziaka: 1.) za meščanske šole s slovenskim učnim jezikom Marija Kmet, definitivna učiteljica v Trstu; 2.) specialne skušnje so napravili: za ljudske šole z nemškim učnim jezikom: Vladimir Rojina v Prežganju; iz francoščine z nemškim učnim jezikom Antonija Schiffrer iz Ribnice; 3.) učiteljsko vsposobilnost za splošne ljudske šole so dosegli: a) z nemškim učnim jezikom Anzelma Sersic iz Pazina, b) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Alojzij Bulovec, Anton Gaspari, Rudolf Pečjak, Anton Pugelj, Václav Skebe, Ivan Trošt, Josip Urbinc, Anton Vidic, Albin Zavri (z nemškim učnim jezikom z odliko), Pavla Bahovec, Josipina Černe, Marija Dolenc, Ana Fuks, Angela Hafner, Albina Iskra, Olga Knez, Ljudmila Lederhas, Leopoldina Leskovec, Josipina Likozar, Albina Malašič, Leopoldina Merala, Ana Piano, Julijana Rajh, Marta Reich, Ana Rojnik, Marija Skaza, Marija Sušnik, Julijana Virant, Vida Vrtovec, c) za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom Fran Zalar.

— **Ljudskošolske vesti.** Za provizorično učiteljico v Škofji Loki je imenovana Miroslava Kramer, na Raketu je nameščena za suplentinjo Antonija Cerar, Viktorija Medved v Notranjih gorah.

— **Število učencev na mestnih deških šolah.** Letos je vpisanih na mestnih javnih deških ljudskih šolah 2305 učencev in sicer: na I. mestni šestrazrednici 592; na II. mestni osemrazrednici 484; na III. mestni petrazrednici 253; na IV. mestni šestrazrednici 308; na mestni nemški petrazrednici 308 (med temi 108 begunskih učencev); na osemrazrednici v Spodnji Šiški pa 361 učencev.

— **Begunskih otrok s Primorskega** se je vpisalo na ljubljanske deške in dekliške šole 650; nekaj jih pa pohaja še brez pouka po mestu.

— **Potni listi.** Vsled nekih napadnihotic v graških časopisih se je zadnje dni med publiko razširilo mnenje, da so vsi pred 1. novembrom izdani potni listi neveljavni. To ni res. Neveljavni so le pred tem dnem izstavljeni potni listi za potovanje v inozemstvo.

— **Tovorne pošiljave.** Zapazilo se je večkrat, da obsejajo zasebne tovarne pošiljave neresnične navedbe, ali pa da so zlorabno naslovljene na vojaška uradna mesta določenega kraja pošiljave, kjer se jih potem pri dotični vojaški oblasti reklamira. Tako postopanje se s tem izrecno prepoveduje. Prestopki se prepovedi se bodo v kolikor ne stopijo v veljavo strožje določbe kazenskega zakonika, kaznovali po ministrski naredbi od 30. septembra 1887, drž. zak. št. 198 z globami od 2 do 200 K, ali pa z zaporom od 6 dni do 14 dni.

— **C. kr. polletiške ravna-teljstvo v Ljubljani.**

— **Časa primerne.** Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone v Ljubljani, Pred škofijo št. 8. II., razpošilja oblik v katerega pozivlja: »V vsaki krščanski družini naj bi brali »odmev iz Afrike«, ilustriran mesečnik v prosepah afriških misijonov in oproščanje sužnjev.« — »Starši, učitelji in vzgojitelji, naročite vašim ljubim varovancem »Zamorskega otroka«, ki bo s svojimi lepimi poučnimi in zabavnimi povesticami iz življenja mladih zamorskih kristjanov učil otroke milost prave vere prav ceniti ter bo vzbujal v njih mladih srcih dejansko sočutje do ubogih črnih bratcev in sester.« Končno: »Kdor bi rad kaj storil za misijone, naj kupi Klaverjev koledar za leto 1917.« Vse to za lepe kronce. — V časih, ko živi in tudi strada na Slovenskem na tisoče belih bratcev in sester, katerih očetje so padli na bojiščih, je delovanje Pred škofijo št. 8. II. nastanjene družbe sv. Petra Klaverja jako primerno.

— **Javna ljudska knjižnica Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj** ima na razpolago najlepše slovenske, hrvatske in nemške knjige in posluje na Vožarskem potu št. 2, t. j. koncem Florjanske ulice in začetkom Karlovške ceste, postajališče električne cestne železnice, vsak torek, četrtek in soboto od pol 6. do pol 9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. dopoldne. Vstop v knjižnico ima vsakdo. Na razpolago so popolni imeniki knjig. Vpisnina je 10 vinarjev.

— **Javna knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj«** se priporoča čitajočemu občinstvu. Knjižnica posluje vsak torek, sredo, petek in soboto od pol 6. do 8. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od pol 10. do 12. dopoldne v društvenih prostorih Pred igriščem št. 1 (nasproti Marčanu na Rimski cesti št. 19). Dostop ima vsakdo!

— **Huda zima?** K nekemu dolenskemu vlastelinu je prišel v drugi polovici preteklega meseca oktobra kmetovalec iz ene sosednjih vasi, ponujal korenje, češ da ga je precej pridelal, pa ne več kam z njim, ker ima premalo prašičev. Možakarja sta večkrat barantala z raznimi pridelki in dobro poznala eden drugega, pa vendar »principijelno« vselej zaradi lepšega nekaj časa »gihala«, naposled pa »udarila«. Tako je bilo tudi to pot. Po sklenjeni kupčiji sta pa seveda v misel vzela še to in ono: letino, draginjo, vojno in konečno prereševala — vreme. In razvil se je nastopni dvogovor: Vlastelin: »Kaj menite, zima, zima bo letos huda?« Kmetovalec (odkima): »Ne bo huda!« V.: »Kako to, da ne?« Imamo še le mesec oktober, pa je že dvakrat snežilo! K.: »I, saj zato pa! Ne bo huda — je z vrgla!« Ali je bistroumni biometeorolog pravo zadel ali je bil kriv prorok, učila bo de prihodnost. Qui vivra, verra! Vlastelinu, ki se je od srca smejal muhastega soseda dovtipu, ni bilo sojeno dočakati pomladi, da bi se bil prepričal o zanesljivosti vremenkega ugibanja sosedovega: malo dni po gorenjem razgovoru mu je prestrigla bela žena iznenada nit življenja.

— **Pogrebno društvo Marijine bratovščine** je povišalo letni prispevek članov na 3 krone. Več v današnjem oglasu.

— **Tatvine je bil obdolžen** Fran Zajec, po domače Martinc iz Šmartna, in sicer da je ukradel 294 kg čebule in da se je našlo pri njem nekaj vojaških in drugih reči. Izročen je bil sodniji. Pri razpravi dne 2. novembra je bil Fran Zajec oproščen obtožbe. Zajec je pridelal sam 1400 kg čebule. Nekaj vojaških reči so bili res našli pri njem, ali izkazalo se je, da niso bile ukradene. Pri tej priliki bodi poudarjeno, da smo priložili vest o zgoraj imenovanem Fr. Z. po lahko rečeno oficijoznih noticah v uradnem listu. Te notice so časih napisane v tako pozitivnem tonu, da si prepričan, da je dotični »hudodelec« že obsojen. Dostikrat pa se pozneje izkaže, da je bil dejanski stan dokazan le v očeh sanguinčnega poročevalca, preiskava pa je pozneje vse kaj drugega pokazala. Zato bi bilo želeli v poročilih o raznih tatvinah in drugih pregreških nekoliko več poročevalske previdnosti.

Talijo za rešitev življenja je pripoznala deželna vlada častniškemu slugi Ivanu Masouchu v Zalogu, ki je v nevarnosti za svoje življenje rešil iz vode Ljudmilo Mehle in Violo Velepč, obe iz Spodnjega Kašja. Dobil je po 52 K 50 vin.

— **Nesreča.** Iz Idrije nam poročajo: Rudniški kovač Ivan Poženeli je vozil v žganci preostanke rude izpod peč v Idrijo. Nasproti prihajajočemu vozu se je zadel in žganci sta se razpadla.

ga na desnem kolenu močno poškodoval. Počel je v osterb rudniškega zdravnika dr. Milana Papeža.

— **Povodnji v Idriji.** Iz Idrije nam pišejo z dne 9. novembra: Ob hudem deževju sta narasli Nikada in Idrija. Pri slavnostnih »grabljah« je voda prestopila bregove in se razlila po spodnjem delu mesta, da je nastalo tam — kakor vselej ob takih prilikah — majhno jezero. Ljudje morajo zapirati in zaslanjati okna in vrata, da jim ne pluskajo valovi v hiše. Tako nas leto za leto tepejo te — »proklete grablje«! In če jih ne odpravijo in ne regulirajo Nikade, ostane tako do sodnega dne! Stokrat je bilo že sklenjeno in obljubljeno eno in drugo, a stokrat se ni nič zgodilo. Kadar se bo, bomo poročali, če nas prej ne vzame — povodnji!

— **Požigi v celjski okolici.** Iz Celja še poročajo: Dne 4. t. m. ob 9. uri zvečer je gorelo pri Confidentialu v Zavodni pri Celju. Zgorelo je gospodarsko poslopje s pridelki in orodjem. Dne 5. proti 7. zvečer je gorelo zopet v Zavodni pri posestnici Srebočan. Zgorela je posestniška hiša z gospodarskim poslopjem, 12 svinj, poljski pridelki, pohištvo in mnogo blaga. Sumilo se je, da gre v obeh slučajih za požig. Dne 6. t. m. proti 9. zvečer je gorelo na isti strani v vasi Čret pri gospodarju Štara, ter je bilo tudi mnogo škode. Prijeli so nekega berača, ki je zažgal pri Srebočanovi, a ljudstvo pravi, da je požig izvršila organizirana banda, ki je hotela dan pred požarom vlomiti pri Confidentialu, pa je Confidentialov sin lopove, ki so bili črno maskirani in katerih eden je imel nož, prepredil v gozd pri Sv. Jožefu. V torek je je nato proti 6. zvečer zopet gorelo pri Confidentialu. Med delom na pogorišču so videli ljudje v bližnjem grmovju čepeti nekega vojaka in nekega civilista, ki pa sta zbežala na hrib sv. Jožefa. Istočasno pa se je tudi raznesla govorica, da gori tudi v Štorah, kar pa se je izkazalo za neresnično. V gozdu pod Sv. Jožefom so našli pozneje prijeten na drevo listič, ki pravi: »Gorelo bo tako dolgo, dokler bo trajala vojna!«

— **Občni zbor podružnice C. M. D. v Mariboru.** V soboto dne 4. t. m. ste imeli moška in ženska podružnica C. M. D. za Maribor svoj letni občni zbor, prvi v vojnem času. Podpredsednik moške podružnice g. dr. Fr. Rosina je pozdravil došle članke in v njih sredi se nahajajoče članke-goste z juga, — imenoma gospo Mankovčovo iz Trsta in notarja g. Lokarja iz Ajdovščine. Na to se je spomnil vseh onih, ki so padli na polju slave, kakor dr. Silana, dr. Sušnika i. dr. Spominjal se je tudi posebno za družbinsko delo tako zaslužnega umrlega bivšega blagajnika podružnice g. Janka Voglarja, prav posebnice pa v zvezi para narodnih delavcev umrle gospe in umrlega gospoda Stegnarja. V spomin umrlega blagajnika se je bil poslal centrali v Ljubljani »Voglarjev kamen« po 200 K, dočim se poskrbi za oba Stegnarja svojčas primeren spomenik. Pokojni Voglar počiva v Gradcu in težko bi bilo postaviti mu kaj primernega. Družba ima kupljenih za šolske stavbe dvoje stavbišč: eno v Studencih in eno v mestu. Načrti za šole so dogotovljeni in dovoljenja za stavbišča dana. Če do danes ni prišlo dalje, je krivda v prvi vrsti, da doslej studenški župan še ni smatral potrebno, podvreči se vladnim odredbam. Za bodočnost se bodo morali tudi doslej že dogotovljeni in odobreni načrti predelati. Podružnici ste bili tudi v vojnem času zelo delavni in poslali od predzadnjega občnega zbora centrali čez 3700 kron. Blagajniku (podružnični tajnik g. Fr. Pišek) je bil dan absolutorij. V imenu ženske podružnice je poročala gospa dr. Poljanec. Na novo izvoljeni so bili g. g.: Al. Bahovec, predsednik; I. Marin, tajnik; Fr. Pišek, blagajnik; namestniki g. g.: prof. Pirc in Voglar; revizorja: gospod dr. Pipuš in gospod Resnik. — V žensko podružnico so bile izvoljene sledeče dame: dr. Rosinova, podpredsednica; prof. Pirčeva, dr. Serneceva in gosp. Pipuš, odbornici. Delegatom eventualne glavne skupščine sta bila izvoljena g. g. dr. Fr. Rosina in dr. L. Poljanec. Pričetkom zborovanja se je spomnil doslejšnji podpredsednik tudi delovanja in zaslug doslejšnjega predsednika g. prof. dr. Dolarja, ki se nahaja danes kot rezervni nadporočnik na fronti in je bil pridobil že opetovanih odlikovanj v boju proti sovražniku. Hvaležni smo za to, kar je storil v korist družbi in ponosni smo nanj kot na junaka. Pokazal je baš on, kako brezpogumno zvest in hraber je Slovan, kadar gre braniti čast in obstoj države.

— **Homunculus I. del v »Kino Ideal«.** Kino Ideal predvaja danes prvič z napetostjo pričakovani prvi film Homunculus — serije: »Homunculus I. del« ali »Enostan svetovnega človeka, ki se razvija od prvotnega do sodnega človeka«.

— **Tem delu na popolnoma novo polje** in podala dokaz, da zmote predodeti in uprizariti skoro nemogoče in neverjetne stvari. Drama mlači, spravi Homunculusa na filmski oder, je postala drzno dejstvo, delo globokih pesniških čustev in življenjskih modrosti. Gre tu za doslej nedoseženo mojstrsko delo filmske režije in kabinetni komad mimične igralske umetnosti. Olaf Föns v vlogi Homunculusa je senzacija zase, zmogel kot nikdo drugi zamisliti se in igrati to težko vlogo. Z umetniško popolnostjo predstavlja sopolodbo vrste človeka, duševnega bastarda, ki vzbuja v nas grozo in obenem sočutje. Grozljivo vpliva na nas to kot iz kamena izklesano, človeško obličje v trenutku, ko se iskrene oči, maščevanja polne, in ganljiv je izraz obraza v momentu, ko kaže koprenje, da bi bil človek kot so drugi ljudje. Tudi ostali igralci so svojim vlogam popolnoma kos ter tvorijo skupaj z Olaf Fönssom prvovrsten ensembl. Poleg tega 2000 m dolgega filma je še na sporedu najnovejši »Sascha-Messtrov teden«. Spored ni za mladino in se predvaja danes, v soboto, jutri nedeljo in ponedeljek 13. novembra. — Torek, 14. novembra prvi nastop Dorrit Wexler. — Ideal.

— **Ušel je bel pes na ime »Fuchs«.** Odda naj se pri »Zlati Rib« proti nagradi.

Aprovizacija.

Važne izpremembe pri prodaji kruha.

Da se pride v okom pogostim pritožbam o neenaki razdelitvi kruha ter omogoči popolnoma enakomerna razdelitev vsega kruha, ki je dnevno na razpolago, ne da bi se bilo treba strankam nastavljalati pred prodajalnami kruha, je mestna aprovizacija odredila sledeče:

1. Koliko naj dobiva vsaka oseba na dan kruha na svojo izkaznico.

Vsaka stranka dobi na svojo krušno izkaznico na dan 1 četrtinko hleba kruha. Rodbina dveh oseb dobi torej na svoji dve krušni izkaznici dve četrtinki hleba, t. j. pol hlepa na dan, rodina 7 oseb dobi nasprotno na svojih 7 krušnih izkaznic 7 četrtink hleba, t. j. en in $\frac{1}{4}$ hleba dnevno.

2. Kaj je storiti stranki, da dobi vsak dan toliko četrtink hleba kruha, kolikor ima oseb, oziroma krušnih izkaznic.

Vsaka stranka naj pride v nedeljo, dne 12. novembra ali pa v ponedeljek, dne 13. novembra in potem vsako drugo nedeljo, oziroma ponedeljek po prejemu krušne izkaznice k onemu peku, oziroma prodajalcu kruha, ki prodaja kruh za one številke, ki jih ima stranka za beleženje na krušnih izkaznicah. Vsaka stranka pa mora prinesiti vse cele krušne izkaznice ter izročiti vse takoj prvi dan prodajalcu kruha.

3. Kaj ima storiti prodajalec kruha, da dobi stranka dnevno toliko četrtink hleba kruha, kolikor je založila celih krušnih izkaznic.

Ker je prodajalec kruha takoj prvi dan odvezal stranki vse krušne izkaznice, tako da stranka nima ničesar več v rokah, zato pa mora prodajalec kruha izročiti stranki posebno potrdilo, v katerem s svojim podpisom potrdi, da je stranka založila pri njem toliko in toliko celih krušnih izkaznic, ter da dobi pri njem skozi vseh 14 dni zgoraj označeno količino kruha. Stranka, ki je izročila n. pr. 3 krušne izkaznice, dobi potrdilo, da ima dobiti dnevno 3 četrtinke hleba.

4. Kako bode torej stranka dobivala 14 dni kruha?

Stranki ni treba drugega, kakor da pride vsak dan h prodajalcu po kruh s potrdilom, ki ga je izdal prodajalec. To potrdilo prodajalca kruha ima namreč tudi 14 odrezkov. Prodajalec odreže sam vsak dan po en odrezek od svojega potrdila tako, da stranka ne more priti dvakrat na dan po kruh.

5. Kaj pa z odrezki izkaznic, ki so določeni za moko?

Prodajalec, ki je dobil od stranke vse krušne izkaznice, mora takoj vrniti stranki vse one spodnje dele krušnih izkaznic, ki so določeni za moko, katere naj stranka shrani, da lahko zanje nakupi o priliki moko.

6. Kako so torej posledice te nove preuredbe.

a) Stranka ne more zahtevati od peka dnevno več kruha, kakor toliko četrtink hleba, kolikor je pri njem založila krušnih izkaznic.

b) Pek je obvezan, izročiti stranki dnevno toliko četrtink hleba, kolikor je dobil od stranke celih krušnih izkaznic.

krušnih izkaznic. Odrezati in vrniti pa mora stranki, kakor rečeno, vse spodnje dele za moko.

c) Vsaka stranka pride k prodajalcu kruha vsak dan po kruh, prodajalec pa odreže stranki od svojega potrdila po en odrezek, tako da ima stranka štirinajsti dan še zadnji, t. j. 14. odrezek.

7. Kdaj se prične s prodajo kruha po tej preuredbi.

Po tej preuredbi prodaje se bode prodajal kruh že v nedeljo, dne 12. novembra in ne šele v ponedeljek kakor je bilo pomotno obljubljeno. — Na nove krušne izkaznice se torej v petek in soboto še ne sme prodajati kruh.

8. Prodajalci kruha in moko ter ostali predpisi so razvidni iz plakativ. Število prodajalcev moke se je moralo zaradi boljše organizacije in kontrole zdatno omejiti. Prizadeti trgovci naj tega ne smatrajo za nezaprtnico ter naj se vklonijo neizprosni potrebi skupnosti.

+ Iz seje mestnega aprovizačnega odseka. Uvede se prihodnje dni natančna kontrola pri pekih glede podelavnja kruha. Moka se oddaja tekoči mesec v isti množini kot prej. V takem kvantitativnem razmerju je zagotovljene moke za tekoči in prihodnji mesec. Vojnožitni prometni zavod dobavi 2 vagona fižola. C. kr. deželno vladno se prosi za revizivno kislega zelja, ker ni uspela revizivna glavna kontrola zelja. — V principu se sklene, da je ustanoviti v lastni režiji mestno vojno kuhinjo za srednje sloje. — V sili zaklano meso se oddaja odslej na posebne izkaznice. Pravico do izkaznic se podeli onim družinam, ki dobivajo pri ubožni akciji živila po znižani ceni. Juha mesa bi se eventualno porabila tudi za šolske otroke. Nastavi se pri tržnem uradu posebni kontrolni organ, ki bo imel paziti na izvoz živil z ljubljanskega trga in sploh na trgovanje in cene aprovizačnih predmetov. — Strogo se prepove prodajanje špeha na klavnici. Vsak mesar je primoran prodati ves špeh na trgu. — Dogodilo se je več slučajev, da so trgovci pod roko in brez krušnih izkaznic prodali moko ali kruh. Nekaj trgovcev je že bilo kaznovanih in jim je bila odvzeta prodaja moke in kruha. V prihodnje se postopa še strožje. Aprovizačni odsek je sklenil, da ima v bodoče mestni magistrat razglasiti v časopisih ime vsakogar, ki stori tak prestop. — Stranke se ponovno opozore, da se sprejemajo pritožbe o vseh aprovizačnih zadevah na mestnem magistratu vsak dan od 3. do 5. ure popoldne (zglaševalni urad, pritičje).

+ Dobava masti iz Ogrske. Listi poročajo, da se bodo te dni zopet pričela pogajanja z ogrsko vlado glede dobave masti.

+ Cene jajc. K naredbi o določitvi maksimalnih cen za jajca se nam piše z uradne strani: Vsled rastočega pomanjkanja jajc, ki je z ozirom na sedanji letni čas deloma utemeljeno, so se v zadnjem času v trgovini z jajci pojavile zelo obžalovane vredne nezdrave razmere. Cene jajc presegajo že vse meje, in čisto se že dogaja, da se zahteva za eno samo jajce 40 vinarjev. Postala je že neizogibna potreba, da se ti silni izrodki v interesu splošne oskrbe zatro. Deželna vlada se je radi tega lotila ureditve cen za jajca za vso deželo. Z danes razglašanim ukazom so se določile za nadrobno prodajo jajc naslednje najvišje cene: a) za ozemlje mesta Ljubljane, in sicer za prodajo pridelovalcev (kmetovalec) 28 vin. in za prodajo v obrtniški trgovini 32 vin. za en komad; b) za druge dele dežele, in sicer za prodajo pridelovalcev 20 vin. in za prodajo v obrtniški trgovini 24 vin. za en komad. Te najvišje cene upoštevajo popolnoma večje produkcijske stroške in izpremenjene gospodarske razmere. Pričakovati se sme tedaj, da kmetovalci svoje zaloge ne bodo več zadrževali, kot dosedaj, temveč da jih bodo prostovoljno spravili v promet. S primernim nadzorovanjem se bo poskrbelo, da se bodo cene strogo uveljavile. Okrajnim oblastvom je naročeno, naj strogo pazijo, da se cene ne bodo prekoračile in da se bodo prestopki z železno strogostjo kaznovali. Ako pa naj se doseže zaželeni uspeh, je treba, da tudi občinstvo sodeluje in oblastva pri njihovem prizadevanju uspešno podpira. Prestopki naj se v vsakem primeru ovadijo pristojnemu oblastvu. Ravnotako kakor je zaničljivo počenje ljudi, ki zahtevajo za blago višjo ceno, kot je določena, je zaničljivo tudi počenje ljudi, ki ponujajo višjo ceno, da pridobe zase blago. Oblastva bodo kaznovala tako tistega, ki zahteva višjo ceno, kakor tudi tistega, ki ponuja višjo ceno, kajti oba sta navijalca, ki v sedanjem težavnem življenjskem boju na zaslužita, da se jim prizna.

Razne stvari.

* **Zastavljene ženske.** Ruski vojni vjetnik Danilo Taranc je v vasi Doboc pri Velikem Varadinu vsem ženskam zmešal glave. Tri ženske so imele kar obenem ljubezensko razmerje z njim in ker so se bale, da bi jim kake telovnalke ne prevzelo ljubimca, so ga odpeljale. Vse tri so z njim ušle, a na potu so bile vjete in aretirane in zdaj ima stvar sodišče v rokah.

* **Sodba cesarja Jožefa II. o cenzuri.** Cesar Jožef II. je izdal dne 11. junija 1781 naredbu o cenzuri. Tam je rečeno: »Kritike, ako niso pamfleti, pa naj se tičejo kozarkoli od najvišjega do najnižjega (glavno je, da se avtor podpiše in se postavi kot porok za resničnost stvari) naj se ne plemijo. Vsakemu ljubitelju resnice mora biti v veselje, če prihaja do resnice tudi potom kritike.« Cesar Jožef je živel v 18. stoletju, ko še nismo imeli ustave in drugih svobodnostnih naprav.

* **Na odru zblaznel.** V Budimpešti je eden najuglednejših madžarskih igralcev med predstavo v Narodnem gledališču naenkrat zblaznel. Igralec J. Kürti je igral naslovno vlogo v tragediji »Bankban«, igral jo je sijajno, igral je z naraščajočim ognjem, a kar naenkrat ga je prevzela blaznost. Občinstvo tega ni zapazilo, le igralcem se je Kürtilevo vedenje čudno zdelo. Po svoji vlogi je imel igralci Jassav vzeti iz rok bodalo. Tedaj je začel noreti, zagnal je z bodalom in smil na soigralke, ne da bi jo zadel. Potem je razbijal po odru, tolkel z mečem krog sebe in po mizah in stoli in divjal sploh po odru — a občinstvo se ni vedelo pri čem da je in zblazneli igralec je doigraval svojo vlogo do konca. Komaj pa je padla po zadnjem dejanju zavesa, je nastala katastrofa, Kürti je strahovito kričaje začel besniti, da so se ga komaj polastili in ga odpravili v blaznico.

* **Izrečen slučaj.** Zastavljalnica je tudi na Dunaju prijavljena zatočišče. Kakor povsod, tako je tudi na Dunaju vse polno ljudi, ki ne gredo radi sami v zastavljalnico, nego pošiljajo različne posredovalke. Skoro pol stoletja je bila taka posredovalka neka »Versetzer-Nani«, ki je imela izredno čudo mnogo naročil izključno iz ženskih grogov. O tej popularni ženi krožijo prav mične anekdote, a kaj so vse te pripovedke o primeri iz izrednim slučajem, s katerim je starka zaključila svoje zastavljajno delovanje. Versetzer-Nani je od svoje stare matere podedovala šopek iz volnenih rož. To je bil šopek, ki ga je stara mati dobila za svojo poroko. Samo Versetzer-Nani je hranila ta šopek nad 70 let. Ko ga je pred kratkim nekaj ogledovala in obračala, je iz šopka padel — cekin. Starka je šopek preiskala in našla v vsaki cvetlici cekin, sredi šopka pa še posebe 50 cekinov. Vsega skupaj je tako dobila stara ženica sto cekinov. Ker ima že itak nekaj prihrankov, je opustila svoje obiskovanje zastavljajnice.

* **Nakit jo je spravil ob življenje.** Do 8. septembra t. l. je živel v Novem Jorku milijonarka vdova Nichols. Živela je samotno v svoji palači, a 63letna gospa je živelja tako, kakor da ima družino in vsak dan goste. Vsak večer si je dala pripraviti sijajno pojedino in večerjala v veliki toaleti in z dragim nakitom — sama. Ta nakit jo je spravil v nesrečo. Neko noč se je gospa Nichols vzbudila in zagledala v svoji sobi dve osebi, ki sta pospravljali njene dragocene stvari. Med razbojniki sta bila tudi pri gospe Nichols služujoča lakajna Talas in Waltonen. Ko je prišla policija, je bila gospa Nichols mrtva, umorjena, v sobi pa je ležal trčno zvezan tudi Talas. Ta je priznal, da je njegov tovariš Waltonen gospo Nicholsovo umoril, njega pa zvezal, da je mogel sam odnesti ves nakit, vreden veliko premoženje. Policija se je zaman trudila, da bi izsledila morilca. Pač pa ga je izledil neki trgovski potnik. Ta je z zanimanjem čital poročilo o umoru gospe Nichols in si natanko zapomnil vse priobčene podatke o morilcu. Ostalo mu je med drugim tudi v spominu, da ima morilec na kazalcu desne roke veliko brazgotino. Ta potnik je nekaj tednov po umoru prišel po opravkih v mesto hollywood, daleč od Novega Jorka. Tam se je dal briti in pri tem zapazil na brivčevem prstu brazgotino. Obvestil je policijo in ta je hitro dognala, da je ta brivski pomočnik morilec gospe Nicholsove.

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in „Rdečega križa“.

Pri želodčnem in črevesnem katarju učinkuje Franc Jožefova grenčica, pogosto že v malih množinah, na trdo, zasušeno blato takoj omehčujoče ter voljno odvajajoče. Tajni svetnik prof. v. Leube je na erlangenski medic. univerzni kliniki konstatiral, da proizvodi Franc Jožefova grenčica, tudi pri dražljivem črevesu, izpraznenje brez težav.

Gospodarstvo.

— **Lepo sadno drevje se dobi** iz drevesnice kmetijske šole na Grmu (pošta Novo mesto) in sicer visoko in prtično drevje najbolj priznanih vrst. Cena visokim jablanam po 1 K 20 v, do 1 K 50 v, visokim hruškam po 1 krono 40 vin. do 1 K 70 v prtičnim jablanam in hruškam po 2 K. Naročila se izvršujejo proti povzetju.

— **Cepilne trte na ripario** portalis se dobe iz trtnice kmetijske šole na Grmu (pošta Novo mesto — Dolenjsko) in sicer sledečih vrst: kraljevina, silvanec, veltinec, rdeči vrh, beli burgundec, traminec, zlahtnine, portugalka, rulandec, in zametna črnina. Cena posameznim cepilkam je 30 v, cena od 1000 komadov dalje po 24 v. Na prodaj so tudi bilfe riparie portalis in aramon rupestris. Cena po dogovoru.

— **Oddaje žvepla vinogradnikom.** Deželni odbor je razdelil letos vsega skupaj 4 vagone žvepla in sicer 3 vagone v času žvepljanja in 1 vagon pozneje za prvo potrebo prihodnjega leta. Od prvih treh vagonov so prišle na posamezne vinorodne okraje sledeče množine naročenega žvepla in sicer: na Postojnski okraj, t. j. v Vipavsko dolino 23.520 kg, na Crnomaljski 3462 kg, na Novomeški 1536 kg, na Krški 1382 kg in v Kočevski okraj 100 kg, skupaj 30.000 kg. Pretežna večina je šla tedaj v Vipavsko dolino, ki se ima od nekdanj bojevali z grozno plesnijo in kjer so gospodari vjeni temu delu. Vsi drugi okraji so naročili dosti manj žvepla, dasi bi ga bili letos več potrebovali in velja to posebno za Crnomaljski okraj. Četrty vagon se je po došlih naročilih tako-le porabil: V Postojnski okraj se je dalo 4133 kg, v Crnomaljski 2079 kg, v Novomeški 1641 kg, v Krški 1947 kg in v Litijski 200 kg. Iz teh naročil je povzeto, da so se tudi dolenski vinogradniki po letošnjih težkih izkušnjah začeli bolj zanimati za žvepljanje trt, kajti prejeli so od zadnjega vagona okroglo 6000 kg, tedaj več kakor polovico. Od skupne množine 40.000 kg žvepla je odpadlo posameznikem za Vipavsko dolino 27.653 kg, za Belo krajino 5341 kg, za Novomeški okraj 3177 kg, Krški okraj 3329 kg za Litijski okraj 200 kg in za Kočevski okraj 100 kg. Žveplo je dobro učinkovalo, le škoda, da se je zaradi posledic njegove lahke vnetljivosti prva pošiljatev preveč zakasnila.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali: Za „Ciril-Metodovo družbo“: A. Oset iz Osnja na Koroškem 10 K, iz vesolja, ker razglašena vest — da je padel njegov prijatelj prepoštak Ivan Kristan in resnična — g. Ivan Kristan „Cestni Carek“ pa naj še dolgo let živi, Milan Znidaršič iz bojišča 10 K, nabrali v žalostnem času — v veselje družbi, pri kislel vinu — govoreč sladki slovenski jezik, in mrdem zasneženem gorovju — s za narod topim srcem, vojščaki v tujini: Fr. Anžič, Fr. Dolničar — Ljubljanski srajci; Jos. Šmitek, Jos. Stele, Fr. Beštar — Gorjanske grčice; Jan Lipovž — Gorški foučkar; Jež Franc — Notranjski Podgunc in M. Znidaršič — Pivški Bukin, Stanko Znidaršič iz bojišča 2 K in tri postojnske gospodične 33 K, kot prostovoljno globo, ker so kvarile lepo slovensko govorico z nemškimi spakendrankami. Skupaj 55 K. Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnišnici: Dne 4. novembra: Franciška Sedej, kočerjova hči, 6 let in pol. — Jernej Žebor, delavec. 37 let. — Ivana Zajec, perica, 39 let. Dne 5. novembra: Fran Potocnik, kočar, 42 let. — Fran Valenti, južne železnice asistent, 34 let. Dne 6. novembra: Uršula Kovač, delavčeva žena, 60 let.

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Tužnim vsem namenjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani sin, brat, stric in nečak gospod

Anton Lazar

na tirolski fronti med 3. in 4. novembrom t. l. padel častne smrti za domovino, v starosti 20 let.
Masa zadušnica darovala se boče v ponedeljek ob 1/10. v stolni cerkvi.
Bodi mlademu junaku časten spomin!
BREGINJ-LJUBLJANA, 11. novembra 1916. 3682

Žalječi rodbini Lazar in Gerčar.

Vsem cenjenim sorodnikom in prijateljem javljamo žalostno vest, da je naš brat, gospod

Danilo Devetak

a. in. kr. poročnik v rez.

odlikovan s „signum laudis“ in bronaste hrabrostno svetinjo dne 10. oktobra t. l. padel junaške smrti na Krasu.

DUNAJ, dne 8. novembra 1916.

Marija, Ilika, Lenka Devetak, sestre.

Zahvala.

Za izraženo sožalje ter mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku

Neže Pehani roj. Zupancič

se vsem, ki so nam s tem olajšali bol, najiskrenejše zahvaljujemo.

ŽUŽEMBERK, dne 10. novembra 1916.

Žalječi ostali.

Kuverte s firmo

priporočila

„Narodna tiskarna“.

Kupim gozd

na Dolenjskem, velik 30 do 50 johov, dobro obraščen in ne predaleč od železnice. Takojšnje ponudbe pod „Gozd 3687“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Ugodna naložitev kapitala!

Večje posestvo ob južni železn. na Notranjem, pripravno za vsako obrt, tri hiše in k njim spadajo gospodarska poslopja z zemljiškimi in stavbenimi parcelami vred, se zaradi vojnih razmer **proda**.

Hiša v severni Istri na glavni cesti med Trstom in Reko, s trgovino in gostilno na dobrem prostoru, se zaradi vojnih razmer **proda**. Gotovega denarja je le polovica potreba, druga polovica se ima poplarno zavarovati in po dogovoru odplačati. Reflektanti naj se obrnejo na tvrdko S. Jenko & dr. Podgrad, Istra. 3677

Jigijenična

manufaktura

Julij Singer

Dunaj I. Wiesingerstr. 1 f. Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr. Zaprti, 30 vinarjev v znamkah. 143

Podplate iz kavčuka

celi dvoplati (doplerji) v enem kosu za moške, ženske in otroke obenem s podpetniki iz kavčuka, 6 do 6 1/2 mm debeli. Po navodilu tudi sami lahko podlijete. Poskusna pošiljatev najmanj 2—4 1/2 kg vsepovsod. Kg à 1580 K.

Usnjate gamaše par à samo 19-30 K.

TREUDL, Gradec, Neutorgasse 41.

Abolventinja trgovskega tečaja

zeli kot praktičnejša vstopiti v trsko glasno oziroma trgovino. 3626
Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Služkinja sprejme.

Ivan Zimič, pošta Brešca, Jurdoni, Istra. 3649

Mem službo trgovskega pomočnika

zeli kake zaloge. Vzamem tudi kake trgovino v naiem. Zmožen tudi za živino. Naslov: Leopold Rivala, vas Zubna št. 21 pri Šentl. 3676

Proda se dva para PURANOV

čisto belih, 6 mesecev starih. Par za 30 K. Ponudbe pod „purani 3674“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Spretna šivilje in nčenka

se sprejmejo takej. 3675
Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Učenec

priden, pošten študent, se sprejme v glasbeno in v gozdarsko trgovino. Ponudbe na upravnstvo »Slov. Naroda« pod „učenci 3681“.

Za kavararsko obrt se sprejme učenca

zmožnega slov. in 3679
nemškega jezika. Kavarna Ston v Ljubljani.

Proda se dobro ohranjen glasovir

Kdo, pove upravn. »Slovenskega Naroda«.

Matematično natakarico

in znam tudi kuhinjska dela. 3680
Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Gospodična

(z materjo) sprejme kmetijsko. Prosi na posloje za par mesecev plačino oz. kmetijsko proti mesečnemu odplačilu. 3681
Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „gospodičnice 3681“.

Hiša

z vrtem, primerna za manjšo trgovino, se za več let odda v najem razen ene sobe, po novemu letu. Hiša, v kateri je bila svojčas gostilna, leži v lepi vasi Zgornje Šavinske doline na Stajerskem. — Cenjene ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda« pod „hišam 3687“.

Vojnopoštne dopisnice.

K 3-50 za 1000; 100 vojščaki ali ljubozskih K 5—; umetniški razglednici K 6 razpisna po povzetju 2669

Schleier - Jova naloga razglednic Dunaj 204/16, Brunnengasse 67. Ako ne ugaja, denar nazaj.

Hišo

z večjim vrtem v Kamniku prodam. Ista ima tudi korporacijsko pravico. Natatneje pri J. KOCHNER, KAMNIK.

SLUGA

samst, zmožne sloven. in nemškega jezika se sprejme takoj. Invidi imajo prednost. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«.

Hišo z večjim vrtem

z dvema sobama, kuhinjo in predstojni za letovnice. Razloz na upravn. »Slov. Naroda«.

Hiša

s trgovino in stanovanji v Novem mestu na najboljšem prostoru, z 2. prodajalnima, 26 let v najboljšem obratu, s stalno manufakturo, in trgovino z meš. blagom, velika dvonadstropna v vrtem se ceno prod. Kje pove upr. »Slov. Naroda«.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca. Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vseki, ki trpi na trajnem kašlju. Kašelj je obremenitev se bolezniniga in zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom odprave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahčuje naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na epitelni podatek.

Izurjena šivilja

na sprejmo tabor. — Vpraša se pri: V. Kuna, modni salon, Prešernova ulica št. 8, Ljubljana.

Dva urarska pomočnika

Interima zagotavlja najvišjo plačo in preskrbi tudi dobro hrano sprejmo tabor. Tvrdisa Rafael Salnik v Celju. Sprejme se tudi učence za urarske obrt.

Trnava zapesne
ure

natanko regulirane iz nikelja ali jekla K 12, 15, 26; z radijskim svetilnikom K 16, 20, 24; v srebr. okrovju K 18, 24, 26, z radijskim svetilnikom K 30, 36. Srebrna zapesna ura K 30, 36, 40, 14 kar. zlata zapesna ura K 100, 120, 140; 3 letna piam. garancija. Pošilja se po povzetju. Nikakega rizika. Zamena dovoljena ali se denar povrne. Prva tovarna ur.

JAN NOVAK, t. i. kn. dver. dobavitel, Most (Orto) 1467, Celica. Brezplačna pošiljatev mojega gl. kataloga na željo vsakemu.

:: Učiteljica ::

prevzame vzgojo in pouk otrok. Osnj. dopise se prosi na upravni »Slov. Naroda« pod »Učiteljica 3000«.

Kupi se pisalni stroj

nov ali rabljen, tudi popravila potreben. Ponudbe na »Poštai predal št. 76« Ljubljana. 3590

Kupujem in prodajam ali v komisiji vsem samo

starinske stvari

in tudi 1145

staro zobovje.

Albert Bergant, brivec in starinar,

Franciskanska ulica št. 10, Ljubljana.

PATENTE

vseh dežela izposlujc inženir

699

VL. GLENAUS, oblatveno avtor. in zapisečni patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Joan Gričar

Šelenburgova ulica št. 5.

Zaloga izgotovljenih oblek

za

2935

:: gospode in dečke. ::

Slovenske vojaške narodne pesmi

za štiri glasove, 1915.

Fr. Mareš, Ljubljana.

Cena K 1.50 in 1.80.

2

Našim vojakom, Solam, društvom td. u-toplejšje priporočamo. — Najlepše d. ilo

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižji ceni. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojave:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Perilo
za gojenca zavodov
v zalogi.

Izdelovanje nevestinskih oprem.

Perilo
za deteta
v zalogi.

Ustanovljeno 1866.

Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen priporoča

C. J. HAMANN

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti, častniških uniformiranj, zavodov, samostanov i. t. d. v

LJUBLJANA

Perilo po meri se izdeluje najhitreje.

Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnovelši stroji.

Moški klobuki.

Priznane najpoštenejša postrežba.

Posteljno perje, puh in kapok.

Sportni predmeti.

Kopalne perilo :: Dr. Lahmann zdravstveno perilo.

Dr. Gustav Jägerovo volano perilo. :: Perilo PETRA.

Predprijave na V. avstrijsko vojno posojilo

sprejema sedaj in daje radevoljna pojasnila

Češka industrijalna banka, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Modni salon

odprto skladišče nasproti štev. 7

Ljubljana,

Židovska ulica št. 8

Marija Götzl

odprto skladišče nasproti štev. 7

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo bogato izbero najokusnejše nakitenih klobukov, vedno novih dunajskih modelov, praznih oblik pravejših lovarn in najmodernejšega nakita.

Velika izbora v velour klobukih.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Zamanja naročila obratom pošte.

Priznane najnižje cene!

Popravila po želji.

Električne žepne svetiljke, baterije, male žarnice,

najboljše kakovosti

2899

dobavlja najcenejše preprodajalcem

A. WEISSBERG, Dunaj

Untere Donaustr. 23/3, odd. III.

Slovenska korespondenca.

Katalogi zastoj.

**Prodaja lončenine, Resljeva cesta
od 13. do 25. novembra.**

Svoje odjemalce opozarjam, da si sedaj nabavijo potrebno karlovovarsko-, porcelan-, email- in vitke posode, ker se vrši prihodnji semenj šele v maju 1917. Prodajal bom po kolikor možno nizkih cenah.

Za obilen poset se priporoča

J. KUS.

Špecialist za notranje bolezni

dr. Ivan Matko

dem. na kliniki prof. Ortnerja

3660

ordinira od 2.—3. popoldne

Dunaj IX., Währingerstrasse 61/I.

Št. 17.141.

3669

Razglas.

V smislu § 2. zakona z dne 4. maja 1914, dež. zak. št. 13 določil je deželni odbor vojvodine Kranjske na podlagi sklepa mestnega občinskega sveta v seji dne 19. septembra 1916 sledeče:

občinske takse za mestno občino Ljubljano:

1. a) Za prostovoljno sprejetje tozemca v domovinsko zvezo . . . do K 200—
b) za zagotovitev sprejema inozemca v domovinsko zvezo . . . do K 200—
2. Za podelitev meščanstva 50 K do K 100—
3. Za ženitno zglasnico K 10—
4. Za vsak razglas z nabitjem na občinsko desko K 2—
5. a) za prostovoljno dražbo premičnin ali za prostovoljno dajanje nepremičnin v zakup v kraju uradnega sedeža 2% izkupila ali zakupnine, najmanj pa za vsakega pol dne K 10—
b) za izdajalca se plača za vsakega pol dne K 3—
6. Za ogled na mestu v stavbnih ali drugih zadevah strank na uradnem sedežu K 15—
7. A. Za odobritev razdelilnega načrta (parcelacije) K 100—
B. Za določitev stavbne črte in nivela, če se izvrši ločeno od stavbnega dovoljenja K 25—
C. Za stavbno dovoljenje:
a) pri novih stavbah in sicer:
1. za pritlične hiše K 20—
2. za enonadstropne hiše K 30—
3. za dvo- in večnadstropne hiše K 50—
b) pri preizidavah K 20—
c) pri bistvenih popravah in preuredbah K 10—
D. Za dovolitev stanovanja in porabe K 10—
8. Za izdajo domovnice (domovinskega lista) se plača za tiskovino K —40
9. Za uradni prepis sejnega zapisnika ali drugih uradnih spisov, za vsako, čeprav le začeto stran K 1—
10. Za vsako vročitev povabil ali drugih uradnih spisov, razen če gre za vročbe, ki se imajo v javnih zadevah izvršiti na zahtevo drugih oblastev, uradov in občin, v kraju uradnega sedeža . . . K —50
11. Za izdajo izpovedi, certifikatov in drugih uradnih potrdil . . . K 1—
12. Za prireditve splošno pristopnih plesnih zabav za en dan . . . K 10—
13. Če so gostilne in kavarne odprte čez policijsko uro, se plača za vsako prekoračeno uro K 1—
14. Za tombolo, kegljanje na dobitke, streljanje na dobitke in sploh za vsako igro na dobitke K 5—
15. Za tekmovalno vožnjo ali tekmovalno jahanje K 20—
16. Za prireditev umetnega ognja, bakljade ali za javne zabavne obhode v preobleki K 10—
17. Od godbenih avtomatov (gramofonov, orkestrijonov, električnih klavirjev i. t. d.) v javnih lokalih na leto K 50—
18. Za predstave v gledališčih, cirkusih in varietejih in za koncerte, od vsake predstave izvzemši predstave v dobrodelne namene . . K 10—
19. Za predstave posestnikov menažerij, vrtljakov, strelšč, panoram, gugalnic in marionetnih gledališč, telovadcev, brzotekov, čarovnih umetnikov i. t. d., potem za predstave z električnimi in elektrotehničnimi aparati (n. pr. s kinematografi) in enake umetniške prireditve za vsak dan K 6—
20. Za izdajo živinskega potnega lista brez ozira na število živinčet K —50

Belečila o občinskih takсах stopijo v veljavo z dnem 15. novembra 1916.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. novembra 1916.

Zupan:

Dr. Ivan Tomšič.

Največja zaloga varalnih do najnižjih

otroških vozičkov

in varalnih do najnižjih

žime.**M. Pakič**

v Ljubljani.

Kaznina naročnikom se plača s poročilom.

Franc Furlan

naslednik Faschiagove vдове

ključavničarstvo**zaloga štedilnikov**

se nabaja:

125

šmbožev trg šte. 9.**AVG. AGNOLA**

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvoter kemično čiščenje in
snaženje oblek.**Apretura sukna.****JOS. REICH**

Poljanški nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

NAJBOLJŠE PERLO

lastni izdelek.

C. J. HAMANN Mestni trg 8.**:: 50.000 kosov rabljenih cementnih vreč ::**

kupi po najvišjih cenah tvrdka

3682

J. Reissner, Gradec, Annenstrasse 28. Telefon 1458.**:: Trgovski sotrudnik ::**

vojaštine prost, se takoj sprejme.

Ponudbe v nemškem jeziku na tvrdo **Henrik Kenda** v Ljubljani.

3600

Komercialni ravnatelj

v tiskarniški in časopisni stroki popolnoma verziran, se išče za že več let obstoječe renomirano tiskarniško in časopisno podjetje v provincijalnem mestu.

Znanje kaknega slovanskega jezika se želi, a ni pogoji. — Ponudbe pod „Lebensstellung/24324“, na M. Dukes, nasl. A. G. Dunaj 1/I.

8630

Orehov les : kostanjev les

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

124

apretura sukna

Ljubljana,

Anton Boc

Glince,

Selenburgova ul. 6.

Burska ulica 46.

se priporoča.

Postrežba vestna in točna.

Najnižje cene.

Blizajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. februarja 1917 izžrebani bodo glavni dobitni naslednjih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega križa 300.000 in 500.000 kron
Zurških srečk 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških srečk iz leta 1880 90.000 in 90.000 kron
3% zemljiških srečk iz leta 1889 60.000 in 100.000 kron

17 žrebanih vsako leto! Svota glavnih dobitkov 1. 1917: 3.239.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba donarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročili!

2414

Srečkovno zastopstvo 1, Ljubljana.**ALFONZ BREZNIK**

učitelj Glas. Matice in edini zaprlec

ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg 15.

858 (Nasproti muzejske cerkve.)

Največja in najpospešnejša tvrdka in izposojevalnica

klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga

glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvojic: Bösendorfer, Höhl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder

Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Laubinger & Gles

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavna obvezna garancija. Najemnine najnižje. Zamena najugodnejša. Uglasevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navidezne „pofolne“ pri krčmah, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

126

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet, zimski modroci, otroški vinski itd.

Najsolidnejše blago.

O avtonomiji.

(Dopis iz pravnih krogov.)

Avstrijska vlada je povodom proglasitve poljske države objavila Galiciji obširno avtonomijo v okviru avstrijske države. S tem stopa problem deželne avtonomije zopet v ospredje in je čas, da se z njim bavimo.

Avtonomija ali samouprava pomenja, da imajo razni stanovni, nadalje občne pokrajinske ali teritorialne pa strokovne korporacije pravico do izdaje predpisov in svojo lastno upravo. Tem korporacijam je tedaj državna oblast bodisi iz zgodovinskih razmotiranj pustila oziroma prepustila razna državna opravila in to svojo nalogo izpolnjujejo te organizacije sicer v okviru države, a po lastni volji. Državna oblast in njeni funkcionarji vplivajo na te avtonomne ali samoupravne skupine le posredno.

Veliko takih korporacij je že izginilo oziroma se vsled nedvomno, bolj in bolj razširjajočih demokratičnih idej izdatno spremenilo in mnogo avtonomnih korporacij je tekom časa na novo nastalo. V naših krajih imamo n. pr. občne teritorialne korporacije ali zastope kakor so deželni in občinski (na Štajerskem tudi okrajni) zastopi, nadalje imamo strokovne teritorialne korporacije ali svete za šolstvo, za zdravstvo in za gospodarstvo kakor n. pr. krajne, okrajne in deželne šolske svete, deželne zdravstvene svete, okrajne zdravstvene zastope, okrajne cestne odbore itd., končno nam je omeniti še stanovskih korporacij (n. pr. trgovskih in obrtnih zbornic, odvetniških, notarskih, inženirskih, zdravniških zbornic, lekarnarskih gremij, obrtnih zadrug itd.). Vse te korporacije so v manjši ali večji odvisnosti od državne oblasti in imajo namen, da izvojni oziroma imenovani zastopniki več ali manj širokih slojev prebivalstva kakega manjšega ali večjega teritorija pod državno kontrolo v lastnem delokrogu pospešujejo gospodarstvo, zdravstvo in izobrazbo ter skrbijo v svojem delokrogu za red in sicer bodisi le z nasveti, bodisi z izdajo predpisov in z ustanovitvijo in pospešitvijo raznoterih naprav in zavodov.

Kranjska dežela nam tedaj nudi mnogo izgledov avtonomije. Politički seve da niso povsem istega mnenja in istih stremiljenj glede namena in obsega avtonomije, a vohče vsi priznavajo potrebo avtonomnih korporacij, ki jih je le treba primerno prikriti.

Ni spora o tem, da morajo biti avtonomne korporacije podrejene državni oblasti in se gre le za to, da se tu najde prava srednja pot, kar je včasih izredno težko. Huiši pa je spor glede vprašanja, ali naj bodo nižje občne teritorialne avtonomne korporacije podrejene višjim avtonomnim korporacijam, in če ne zadostuje, da stoje pod državno kontrolo, dočim višje občne teritorialne avtonomne korporacije svojo, seveda bolj obširno in izdatno nalogo izvršujejo v glavnem ne kot nadziralna oblast, ampak z lastnimi napravami. Ta zahteva ni povsem neopravičena, ker se v nasprotnem slučaju res ne sme več govoriti o avtonomiji nižjih avtonomnih korporacij, temveč le o avtonomiji hierarhičnega sistema stopnjevanih korporacij. To velja v prvi vrsti za razmerje med občinskimi zastopi (okrajnimi) in deželnimi zastopi. Sosebno odvisnost večjih mest od deželnih odborov in pa dejstvo, da naša zakonodaja ne loči med navadnimi, glede strukture prebivalstva jako enostavnimi kmečkimi občinami in manjšimi ter večjimi občinami z mestnim značajem.

Pri deželi pa gre pač za najizdatnejšo avtonomijo in ni čuda, da se politične stranke pehajo za nadvlado pri avtonomnih deželnih zastopih n. pr. pri deželnem zboru in deželnem odboru.

Deželni zbor s svojim obsežnim sodelovanjem pri zakonodaji, pri sestavi deželnega proračuna itd. reprezentira pač važno silo in nikakor se

ne sme za malo šteti, v kateri smeri ta sila deluje.

Istotako ima deželni odbor obširen delokrog, bodisi kot sam izvršujoč faktor, bodisi vsled njemu privadajoče nadziralne oblasti.

Vojno gospodinjstvo.

Predno sem odšel zopet k vojakom, sem napisal par vrstic o kulinčnem mesu in par besed o osnovnih naukih gospodinjstva. Danes pa naj napišem zopet par vrstic našim gospodinjstvom. Naslednje stavke opiram na svoj zadnji članek v »Slov. N.«. Rekel sem tam, da bi bilo baš v sedanjih časih treba vsaj nekaj teoretičnega znanja o sestavi hranil, ker so naše gospodinjce danes skoro preveč »praktične«. Le nerad se človek privadi raznim vojnim jedem, da bi se moral vsak posameznik zavedati, da je to njegova sveta dolžnost. So vmes še tudi ljudje, ki so mnenja, da bodo v vojni delali profite v kuhinji. Zato segajo včasih najbolj situirani ljudje po cenilih živilih in odjedajo po nepotrebnem nižjim slojem skromni živež. Če je kdo toliko premožen, da si kupi lahko vsak dan gosposko kosilo, naj seže po dražjih stvarih, da ostane nižjim slojem kaj več.

Sladkor ima med rastlinstvom največ ogljikovih hidratov. Zelo na mestu bi bilo, da se vsaj nekaj priprave pri sladkornih nakaznicah, ker se nas je sedaj z mastjo tako tesno umerilo.

Poudarjal sem važnost mleka zlasti pri otrocih. Krasno razpravo o mleku je napisal dr. B. Derč v II. ali III. letniku »Domačega ognjišča«. Žal, da nimam omenjenega pri roki, da bi citiral par stavkov. Pri pomankanju maščobe je ravno mleko velike važnosti. Tako je n. pr. na Tirolskem in Predarlskem zabranjeno izdelovati do konca t. l. sir, ker bodo vporabili mleko za maščobo. V mislih imam seveda polnomastni sir. Iz posnetega mleka se seveda vseeno lahko izdeluje še sir, ki tudi ni brez redilnih snovi.

Nekaj novega sem videl tu pri srbskih ženah. Iz mleka izdelujejo takozvani kajmak in sir.

Kajmak se napravi tako: Mleko se zavre in shlajena smetana se potem malo osoli in shranjuje v lesenih čabracah, ali pa v drugih ilovnatih posodah. Vsak dan se na ta način dobi par žlic smetane in čez kakih 14 dni je kajmak gotov. Prednost ima kajmak pred surovim maslom zato, ker se drži veliko dalje časa kot prvo. Uporabljamo ga s pridom kot zabelo, izvrstna jed je pa tudi kot maža za kruh.

Iz posnetega mleka se pa dela sveži sir s pomočjo sirčnika (del govejega želodca). Namočimo ga v mlačno vodo za en dan in potem zlijemo to vodo v mleko, ki ga postavimo na toplo. Po preteku par ur se mleko zasiri. Nato zlijemo zasirjeno mleko v čisto platneno vrečo in obešimo, da se širotka odteče. Potem ga na obtežimo, da dobi obliko. Tak sir je sam na sebi dobra jed. Uporabljamo ga pa tudi za druge jedi n. pr. za sirove štruklje, cmoke itd., sladkega pa kot nadev za palačinke ali široke rezance itd.

Ker so gospodinjce včasih v skrbeh, kako bi uporabljale meso in druge jedi, sem sestavil približni načrt jedilnega lista za celi teden. Vpošteval sem pri tem tri brezmesne dni in pomanjkanje raznih živil. Na podlagi tega jedilnega lista je pa vseeno možno pripraviti hrano, ki odgovarja potrebi človeškega telesa. Seveda si lahko vsakdo izpremeni načrt po svojih potrebah in razmerah.

Vojni jedilni list.

Ponedeljek (brez mesa): zeliščna juha, štrukliji ali mlečne jedi; koruzni žganci z mlekom. Torek: Vojna juha s polento ali celim krompirjem; češpljeva kaša ali mesna jed. Sreda (brez mesa): krompirjeva juha, sirovi cmoki, kuhana jabolka; orehovi štrukliji. Četrtek: Vojna juha z žličniki ali krompirjevi cmoki; polenta z mlekom ali meso. Petek (brez mesa): žličniki s kislim zeljem; češpljevi cmoki. Sobota: Rogu z zdrobovnicami žličniki; kisli fižol s pečenim krompirjem. Nedelja: Nadevano zelje, krompirjeva salata; rezanci s sirom.

Božo Račić,

c. kr. korporal

E. V. Z. d. M. O. G., Srbija.

Gospodinja

z večletno prakso v odvetniški pisarni in lesni trgovini, večja stenografija, šolj premeniti službo. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod »V. N. 20/3612«.

Pozor! Prvi tržaški Pozor!

-bičevniki-

vseh volikosti, dobijo se le še same pri tvrdki OSTALD DOBIC, Ljubljana, Maršova cesta št. 15. 3487 Razpošiljamo na vse strani, na deželo in na drobno, po najnižjih cenah.

Na glavnem trgu v Novem mestu sta iz prošle roke na prodaj

due hiši.

V obeh hišah se nahaja prostorna trgovina z velikimi portali in z več prostornimi skladišči. Obe hiši imata dvojna velika stanovanja. V eni hiši je dobra restavracija s prenočiščem in velikim gostilniškim prostorom in več velikih vinskih kletij. Ta hiša je davka prosta. 3252

Natančni pogoji se izvedo v Rudolfovem, glavni trg št. 73., Dolenjsko.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavci (triperju) belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju itd. GONOKTEIN je upeljan na češki kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odrščil itd.

M. U. Dr. Heinrich, ordinarij Elit-zabete bolnice v Pragi piše: Gonoktein sem izkusil v mnogih slučajih, posebno v 4 slučajih akutnih — 2 do 3 dni po infekciji — in v 2 slučajih kroničnih 1 leto starih. V akutnih slučajih je nenadajano hitro ponehalo neč pri vodi kakor tudi huda voda (Urindrang), kar se čisto ni dalo z drugim lekom ublažiti. Gnojno odtekanje je bilo redko in hitro nehalo. Vse štiri slučaje sem v kratkem času popolnoma izlečil. Posebno v enem slučaju — kožo sem mikroskopično opazoval — po treh tednih nisem mogel najti niti enega gonokoka. V nobenem slučaju ni bilo komplikacij, niti v zlezah, niti ni bilo vnetja mošnje.

Kronične slučaje sem opetovano pozival in pregledal 4 mesece po izlecenju, a v vsem tem času ni bilo exacerbace zjutraj, (kaplje gnojenja) kakor tudi ne neugodnosti pri vodi, vretenca v vodi so po dvomesečni uporabi Gonokteina popolnoma izginila. Skratka, Gonoktein je pred vsemi preparati, posebno izvrsten v akutnih in kroničnih slučajih. 2130

Dobi se po vseh večjih lekarnah.

Škatljica K 6 —

Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: Lekarna Trakóczy. — Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mittelbach, Jelačićev trg. — Split: Lekarna „K. Gospi Sinjskoj“, J. Bučan.

Proizvajal: Farmakološko-kemični laboratorij „BERA“ Praga-Vrsovice 552. Bobavilci vojno ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Nobenega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. »Fidos« pomiri bolečine v otlah zobeh, pri trdovratnih revmatičnih zobnih bolečinah, ko so vsa sredstva že odpovedala. Pri neuspehu denar nazaj. Cena 150 K, 3 zavitki 4 K, 6 zavitkov 550 K. Nobenega zobnega kamena več, snežnobele zobe dobite po uporabi »Zita« — zobnega fluida. Takojšnji učinek. Cena 2 K, 3 steklenice 5 K. Komeny, Košice (Kaschau) I. Poštini predal 12/23, Ograka. 3659

Naznanilo.

Pogrebno društvo „Marijina bratovščina“

naznanja svojim cenjenim društvenikom, da je načelstvo primorano vsled vedno naraščajočih cen za sveče, krste, vozove in druge pogrebne potrebščine, povišati letni prispevek za leto 1917 za 1 krono, (t. j. letna članarina 3 krone). Obenem se temu primerno zviša tudi vpisnina za na novo pristopivše člane.

Načelstvo pogrebne družbe „Marijina bratovščina“.

deklet

veštih permatinarstva, se sprejme na neko gospodarstvo. — Ponudbe s sliko in navedbo plačilnih zahtev na upravnistvo »Slov. Naroda« pod »Fruchtig/3647«.

Sprejme se za takojšen nastop mlad

: trgovski pomočnik :

mešane stroke v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Istotako se sprejme tudi učenec poštenih staršev z primerno šolsko izobrazbo.

Ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda« pod »Takojšen nastop 3648«. 3648

OLJE

jedilno si lahko pripravi vsaka gospodinja sama po najnižji ceni (liter stane 1 K 20 h). V zavitkih po 2 K 20 h za 2 litra z natančnim navodilom razpošilja Rudolf Abčan v Zagorju ob Savi. 3653

Prodajalko

sprejme takoj trdnja Lovro Petovar, Ivanikovci, Štajersko. Le v manufakturni stroki dobro izurjene gospodinjce naj vpišejo svoje cenj, ponudbe. Prednost imajo pa take, katere so se izučile v trg. z meš. blagom in lahko takoj vstopijo.

Spreten prodajalec

obeh deželnih jezikov zmožen, se išče za en gros trgovino drobnega in nürnbergskega blaga. Ponudbe pod »Spreten prodajalec/3613« na upravn. »Slov. Naroda«. 3613

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin Risa balsam ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic, obuščancev. Cena lonček z jamstvenim pismom 150 K, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 650. Na stotine zahvalnih pism in priznanj. Komeny, — Košice (Kaschau) I. Poštini predal 12/24, Ograka. 3663

Lasne kite

najboljše kakovosti po 7, 9, 12 in 16 kron; lasne podloge in mrežice vseh vrst; »Neril«, barva za laso in brado od Dr. Drallea po 2 in 4 K, lasne vode in masti; Sampooc za umivanje las, šminke in puder ponilni i. t. d. priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 1/21 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejanska glavica 2.000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Blagovni oddelci. Sprejema vloge na knjižice in na takojši račun in jih obrestuje najugodnejše.

Nakazila vojnim vjetnikom v vseh državah, izvršujejo se točno in najhitreje.

Promene ogradnih hipoteknih sredstev a K 5—, izrebanje 15. novembra 1916.

Glavni dobitnik K 40.000—.

Promene sredstev avstrijskega zemlj. kreditnega zavoda a K 6—, izrebanje 15. novembra 1916. Glavni dobitnik K 90.000—.

Pravi čebelni vosek

v veliki in mali količini, se kupi.

Ponudbe s seznamom količin in cene na upravitelstvo „Slovenskega Naroda pod „Čebelni vosek/3465“.

Nobenega povzika oziroma radi obilo zaloga.
Brivice, večine kakovosti, takoj za uporabo, brušene 4 K 3. 4. 5. 6.
Brivski aparati, S. Gillette, v elegantnem nikljestem etuiju s 6 rezervnimi klinami K 6.— in K 8.80; v finih kasetah z ogledalom, čopičem itd. s 6 klinami K 7. 50 in 12 K.— Najboljše in specialne garancijske klime tucat K 3.60. 2888
In Solinger stroji za striženje las z dvema česaloma K 7.50. Pošilja po povzetju. Vojno poštne pošiljke proti vposlatvi zneska v naprej z dodatno 1 K za porto.
Specialna trgovina za solinske jeklene predmete

A. WEISSBERG, Dunaj II., Untere Donaustrasse, 23/III., oddelk IV.

Katalogi in seznamki en gros za prodajalce gratis. Slovenska korespondenca. Zastopniki se iščejo

BATERIJE

In hilze za elektr. žepne svetilke po najnižji ceni pri

K. A. KREGAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.

Edina največja razpošiljalnica baterij in elektr. žepnih svetilk na Kranjskem. 3566

G. F. Jurásek

uglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12. Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, pianin in harmonijev.

2078 Ugodna zamena in 10letno jamstvo.

Specialni zavod za uglaševanje ter popravila vseh glasbil.

Uglaševalec v „Glasbeni matiči“ ter v vseh slovenskih zavodih.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejše KOSTUME Najnovejša

BLUZE i Plašče, jope i KRILA
Zalno — domače obleke
Perile, čepice, športne
klobuke in stoznike.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za neveste.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Svoje častite odjemalce

vključno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec z orožjem v Ljubljani.

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčakovih stampilij
Ljubljana, Dvorski trg št. 2.
Ceniki franko.

TONI JAGER
Ljubljana, Židovska ulica št. 5.
Sabloni s 16 monogrami, primerna za namizno prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri

Teodor Korn
(popred Henrik Korn)
pokrivalci streh in klepar, vpeljevalci strelovodov, ter instalater vodo-
vodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrlitom z asbest-cementnim ščitiljem (Eternit) patent Natschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Niha in kuhinjska oprava. Posteljni posoda. Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina
modni atelje
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme:
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mostni trg 15
priporoča svojo veliko izbir
delnic in obočnic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Damske klobuke

v največji izbiri priporoča

MINKA HORVAT, modistka
LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

Popravila najceneje. 2954 Popravila najceneje.

Tovarna olinatih barv, laka in firneža

BRATA EBERL
črkošlikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles. Šivalni stroji

Brezplačni kurzi za vezanje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“
Pletilni stroji vseh velikosti

F. L. Popper čevlji
za gospode in gospe so nogam najbolj pričežni, čisti in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri
JULIJ STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 je imela vlog K 48,500.000—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000—

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je poplarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnice.

Poseja na zemljišča in poselja na Kranjskem proti 5% letni hranilni pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 1/4% odplačevanju na dolg.

Debitniški kapital K 60.000.000.—
Rezerve „ 72.600.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1918:
K 100.000.001.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vojni Marijin trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, vplati in tujih povzgov. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za oglaševanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakupila v Ameriko in in Ameriko.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Gospodična se išče k otrokom. Zelo se francoski in italijanski jezik, ako mogoče tudi izveščana v klavirju. Ponudbe pod „otroci 3639“ na upravl. „Slov. Narod.“ 3639

Stanovanje z 2 sobama in kuhinjo, se odda za takoj. Več se izve v Buřet Tivoli Lattermannov drevored, Ljubljana. 3644

Zrgovski sotrudnik in **prodajalka**

oba za delikatesno trgovino se sprejmeta takoj ali pozneje. 3635
A. Stacni, Seienburgova ul. 4, Ljubljana.

Pozor! Sovražnik!

ste svojemu denarju, ako še danes uporabljate drago maščobno milo, kajti

SCHULZEVO MILNO NADOMESTILO

popolnoma nadomesti drago maščobno milo in je najboljšo in najcenejšo pralno in snailno sredstvo.

Izborna snailo za roke.

Izvrstno za perilo in vojaške opreme z mrzlo vodo.

Dalje najbolj prikladno za snailenje tal, kuhinjskih posod in kovinskih predmetov itd. Pošilja se na trgovce in podjetja: 1 zaboj s 150 kosi franko na vsako štacijo K 30 — Le po povzetju.

Vsak trgovec, vsako podjetje, vsaka gospodinja naj poskusi to izborno in ceneno pralno sredstvo!

Naročila se nasloviti na tovarno milnega nadomestila

Zastopniki se iščejo.

Otto Schulz, Dunaj, VII. Andreassgasse 1.

Prejme se več goddnih delavcev proti takojšnjemu nastopu.

Kje, se poišče v upravnistvu „Slov. Narod.“ 3641

Skrlo za pokrivanje strehe, približno 300 m, stare a že dobro shranjeno, se takoj po nistai ceni preda. Vrednosta na Karol Schwenner, trgovec, Vransko.

Enenastredna

: hiša :

s pravico do premoženja Meřanske koro-racije kamniške, je na preda. — Pohitite sprejema in dale posredna dr. 3652
Brati v Kamniam.

Za V. avstrijsko vojno posojilo

sprejema predprijave že sedaj

Kranjska deželna banka v Ljubljani.

Zaplemba maka in lanenega semena.

Mak^{*)} in laneno seme

sta vsled ministrske odredbe drž. zak. št. 257 z dne 11. avgusta 1916, oziroma državn. zakon. št. 302 z dne 2. septembra 1916 v prid države zaplenjena.

Zaplenjenih semen se ne sme niti porabiti, podelati, použiti, pokrmiti, niti prostovoljno ali prisilno prodati ali kupiti. Zato je tudi uporaba v lastnem obratu prepovedana.

Posestniki zaplenjenih semen so dolžni, da zaloge naznanijo avstrijski centrali za olje in mast, ki je za prevzete pooblašena, in da jih po v predpisih označenih cenah in pogojih prodaja.

Prestopke teh odredb in vsak poskus te onemogočiti bode, ako dejanje ni podvrženo strožjim kaznim, politična oblast kaznovala z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Avstr. centrala za olje in mast d. dr.,
Dunaj, Soltzergasse 1—3.

*) Od zaplembe so izvzete v posesti posameznikov se nahajajoče zaloge maka, ki ne presegajo množine 5 kg.

Tvrška
PETER KOZINA & Co.
 Ljubljana
 Breg šte. 20

Peter

namerja slov. občinstvu, da
 ne morala izdelovanje civil-
 niz čevljev z umjetnimi pod-
 platki vsoled spletnega po-
 manjkanja surovina in novih
 strogih odredb omejiti. Kdor
 se hoče že pravečasno pre-
 skrbeti, je zahtj zadnja
 prilika.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogled.
Bujne, lepe prsi!
 dobite ob rabi med.
dr. A. Rixa krema za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dverne parfumerije in Poizkusna pušica K 3-80, večica pušica, za dobita za uspeh K 8-60. Razpošiljanje strogo diskretno.
 Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj 12, Lankiergasse 8/2.
 Zaloge v Ljubljani: drogeriji Kana in „Adria“.

Malinov sok
 garantirano naraven, vkuhan v najfinejši rafinadi, v poštinih zavojih 4 5 kg brutto 14 K franko razpošilja A. TOŠEK, Praga, Bral. Visehrady 1874/La. Za večja naročila speci-
 jalni oferti. 3552

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za
„nakup in prodaje zemljišč in posestev“
VALENTIN ACCETTO
 zapriseženi sodni izvedenec 1707
Ljubljana, Trnovski pristan 14.
 Na prodaj imam v sredini mesta več dobro obrestujočih se **hiš**
 Natančno se izve na gorenji naslov.

Zamaške

nove in stare, kupi vsake množino
 tvrdka „Ljubljanska industrija
 probkovi zamaškov JELACIN &
 Ko Ljubljana. 2925

Karel Linhart

urar
 Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
 Zaloge vseh vrst žepnih ur, ur
 na nihale s pokriem blizem, sten-
 skih in kuhinjskih ur, budilk.
 Nihajoče vozne ure, ure v zapornicah
 z različnimi krepitvami ali brez nje,
 zaloge strojev in priborov ur „Gme-
 ga“ po najnižji ceni. 131
 Popravila se izvršujejo najbolje.

100 litrov
 domače pijače!

avtorizirano, čistino in togo ga-
 ranco od lastnika vseh sodnih na-
 plev in močnega stroja. V
 zalogi so: maces, jabolčni,
 jabolčni, pomarančni, grozdni, rdeči,
 rumeni, bel. To doma pijače se lahko pije cele
 leta, pozni tudi vroče napolni rum in kava.
 Zaloge v notranjem mestu, steno K 2-50
 franke po porzaju. Za čistoč, izvirnost, vešča
 kompozicija, delavost i. t. d. neposredno vred-
 nost, ker to delava vseh in ne oprijem in njegova
 delavnost ne trpi.

Jan. Grolick, Engel - Drogerie,
 Brno, šte. 698, Moravsko.

Ivan Bizovičar
 umetni in trgovski vrtnar
 Ljubljana 839
 Kolezijska ulica št. 16

prilporeča svojo bogato opremljeno
 vrtnarstvo ter okusno izdelane
 vence, šopke in trakeve.

„Izposojevanje
 ob mriveških odrh
 drevesne cvetlice,
 kakor tudi najfi-
 nejše dekoracijske
 cvetlice za dverane
 in balkone.“
 Vsakovrstne sadike do
 najzlahtnejših cvetlic in
 zelenjavi. Sprejemam na-
 ročila na detelo. Vsa na-
 ročila se izvršujejo točno
 in solidno.
 Brzojavke: I. Bizovičar,
 „vrtnar, Ljubljana.“

Modni salon F. Harborič

in Mudner nasted.

— Ljubljana, Mestni trg šte. 7. —

prilporeča svojo veliko zalogo dunajskih modelov

svilnatih in velour klobukov, kincanih
 in praznih oblik, cvetlic, peres i. t. d.

Vedno velika izbira žalnih klobukov.

Najnižje cene! Dobro blago!

Popravila točno in ceno.

Zima se oglašja!

Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:

Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:

Za dame!

Za gospode!

Za dečke in dečlice!

**Vrhne pletene jopice in duš-
 gretki** z rokavi kakor tudi brez
 rokavov.

Sportne čepice iz volne in svile.
Spodnja krila, pletena iz volne,
 crepe de sante, svile, listra, klota,
 batista itd.

Kombinaže, srajce, jopice in
 drugo perilo, pleteno iz volne,
 bombaža in šifona.

Predpasniki pisani, beli in črni v
 vseh modernih krojih.

Stezniki v različnih kakovostih od
 najcenejših do najboljših.

Nogavice črne in v modnih barvah,
 volnene, svilene, flor itd.

Gamaše iz sukna, pletene in triko.

Rokavice glacé, pletene in triko.
Žepni robci iz platna, šifona in
 batista.

Srajce likane iz šifona in cefirja v
 najboljših kakovostih.

Srajce za šport v vseh modernih
 oblikah, iz cefirja in mako.

Nožne srajce v različnih oblikah.

Normalno perilo kakor: srajce,
 jopice, hlače iz volne in bombaža.

Tetra perilo, zdravniško pripo-
 ročeno.

Nogavice volnene, mako in bomba-
 žaste v različnih modnih barvah.

Ovratniki in manšete, najboljši
 izdelek.

Kravate, naramnice itd. v veliki
 izbiri.

Rokavice glacé, platene in triko.

Žepni robci v vseh kakovostih.

Dokolenice, gamaše, rokavice
 in drugo v to stroko spadajoče
 potrebščine za zimski šport in tu-
 riste.

Sportne jopice za deklice.

Šviterji za dečke v vseh kakovostih
 in velikostih.

Sportne čepice v različnih oblikah
 in barvah.

Gamaše v vseh velikostih.

Nogavice od najcenejše do najfi-
 nejše vrste, za vse starosti, iz
 volne, bombaža in flora.

**Biserni triko in normalno pe-
 rilo** kakor: hlačke, jopice kom-
 binaže (žabe) v vsakovrstnih ka-
 kovostih in velikostih.

Tetra perilo za dojenčke, higije-
 nično priznано kot najboljšo.

Predpasniki za deklice iz perilnega
 in belega blaga, kakor tudi za
 male dečke iz močnega moleskna.

Največja in najpopolnejša izbira v tej stroki.

Posebno prilporečamo različno **vojaško perilo** iz čiste volne in velblodje dlake, dalje **galoše** ameriškega
 in švedskega proizvoda v vseh velikostih, veliko zalogo **dežalnih plaščov** od najcenejših do najfinejših,
 in **najmodernejšo blano** iz svile, baržuna in volne.

Ljubljana **A. & E. SKABERNE** Ljubljana
 Mestni trg 10 specijalna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo Mestni trg 10
 Na debelo in drobno! Na debelo in drobno!

Prodaja se velik

gostilniški salon
 kateri meri v dolžini 13 m 50 cm in na
 širokosti 11 m 50 cm ter se lahko tudi raz-
 deli na dva dela. 3608
 Poizve se na Karloviški cesti št. 30,
 Ivan Vrtičnik.

Istotam se odda
lokal s stanovanjem
 za trgovino na Tržaški cesti 10.

Kupujem les

smrekov in hojev, okrogel in
 deske, kostonjev les (blodi ali
 cepljen), bukova drva proti go-
 tovinu. — Natančne ponudbe z na-
 vedbo cen, dolžine, premera, roka
 oddaje naj se vpošlje tvrdki
 Vinko Vabič, žalec, Juhovčičaj.

Važno za ljudi, ki imajo

svetle v knati!
 Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki
 v Ameriki in dotično radi denarnih pod-
 por in pisem, naj napiše kratko pismo
 v nemškem jeziku, tičoč se same rod-
 binskih razmer, ki ne sme obsegati nič
 političnega ali kar vojno zadeva. Na-
 slov svojih sorodnikov naj napiše na
 kuverto, v drugo kuverto naj vtakne
 svoje pismo in najojo napiše natančen
 naslov in ime odposiljatelja ter vse kup
 odpošlje na sledečo adresu: Henry C.
 Zaro, bankir per Adresse Bros-
 denser Bank, Berlin, W. 8. 3381

Popravila in preoblike
 točno in ceno.

Popravila in preoblike
 točno in ceno.

dežnike in solnčnike

domačega izdelka prilporeča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
 Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestnje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 900.000.

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.